

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 17.

Maribor, dne 11. februarja 1910.

Letnik II.

Po odgodenju.

Korajžna polka, ki so jo zaplesali v deželni hiši naši vrlji poslanci z nemškimi svobodomisleci, je vzdignilo mnogo prahu. Nemški liberalci, ki jim ta ples ni bil nič po volji in so se morali radi ali neradi, prisiljeni po odločnosti poslancev Vseslovenske ljudske stranke, ako tudi kislega obraza, vdati tej — sicer ne ravno vzgledni — pustni navadi, imajo silnega mačka. Njihove sanje o nemški nadvladi so se razblinile, in pred njimi leži neizprosna realnost, ki jim jasno govori, da Slovenec noče več robotiti, ampak hoče biti na svoji zemlji svoj gospod. To dejstvo je tako tužno, da morajo imeti gospodje radi tega hudega moralnega mačka.

Kakor pa navadno človek, kadar ima mačka, prestavlja kozolce, tako tudi nemški frajsin. Po vsej sili hoče dokazati, da so igrali naši poslanci z obstrukcijo frivolno igro, ker trditvi, da smo mi zatirani Slovenci, tako sami ne verjamemo, in da so vzroki, s katerimi utemeljujemo svoje postopanje, malenkostni ali pa iz trte izviti.

Radi brezmejne drznosti smo začeli vso akcijske v deželi normalne in zdrave razmere, smo odnehali, tako menijo ti smešni gospodje. Ako niso nastale v deželi normalne in zdrave razmere, smo odgovorni mi Slovenci, ker vsa krivda radi odgodenja zadene nas. Nemška večina je vedno pripravljena za resno delo — seveda za tako, ki polni njene žepce — in sedaj stoji mirno ob strani, vsa prešinjena pravične jeze ter si umiva roke, ker je nedolžna. Pa ne bo šlo tako. Vsa hlinjena poštenost in pravicoljubnost vladajoči kliki nič ne pomaga. Skrbeli bomo, da zve vsa javnost in vsi merodajni krogi o zapostavljanju, pod katerim trpimo v narodnem in gospodarskem oziru. Nič ne pomaga, ako liberalni nemški listi pobožno zavijajo oči in trdijo, da bi prišli mi v zadrego, ako bi kdo zahteval, da mu naštejemo krivice, ki se nam baje gode. Mi dobro poznamo neznosne odnošaje, ker moramo v njih živeti, in številne vzroke, radi katerih so poslanci S. K. Z. segli po obstrukciji, in kateri so navedeni v manifestu naših poslancev, še lahko silno pomučimo. A ni potrebno. Že sami navedeni govore dovolj jasno, da taktika slovenskih poslancev ni mogla biti drugačna, kakor je bila. Samo Wastianov predlog, po katerem bi bilo za vedno uničeno vse slovensko šolstvo na Štajerskem, ker bi imeli prvo in zadnjo besedo nemško-nacionalni deželni in okrajni šolski svetovi, zadostuje, da se prične z obstrukcijo.

Res! da ta predlog še ni bil v razpravi, a prišel bi bil z nekaterimi drugimi krivičnimi predlogi na vrsto po proračunu, ko bi bila sedanja večina že na toplem, ker so se liberalni Nemci izjavili, da bi smatrali vrnitev tega predloga odseku za casus belli. Naše šolstvo, ki že tako silno trpi pod nasilnim režimom, vendar ne bomo izročili na milost in nemilost brezobzirnim in oholim nemškim in nemškutarskim liberalcem. Da smo morali to preprečiti, naj velja kar hoče, bo nam vsak rad priznal. Iz tega jasno sledi, da so za odgodenje in vse posledice odgovorni Nemci, ki so nam hoteli zadati smrten udarec v narodnem oziru z Wastianovim predlogom in so nas hoteli težko oškodovati v različnih gospodarskih zadevah. S tem so nas pritirali do skrajnosti. Obstrukcija je bila samo čin samoobrambe. To stoji! In ako tudi razni nemški časnikarji v svoji razgreti domišljiji sanjajo o tem, da je začela obstrukcija naših poslancev na migljaj iz Prage, to nič ne včinkuje, ker je preveč očitiden namen in vsa stvar nekoliko predebela zamišljena. Ni nam treba ukazov od drugod, da pričnemo boj proti nemški strahovladi, ker imamo vzrokov in povodov za to žalibog, dovolj doma. Pa ako bi tudi bili pričeli naši poslanci svojo obstrukcijo potem, ko je dobil dr. Benkovič brzojaven ukaz iz Prage, kakor poročajo nemški listi, bi ne bilo to še nič tako hudega, ker bi pričalo samo, da vlada med nami in Čehi tesna solidarnost. Gotovo je to znamenje boljšega patriotizma, kakor pa delovanje in ruvanje naše vse nemške večine, ki dobiva direktive in sredstva za zgradbo mostu do Adrije iz Prusije, in v srečo katere gori plamenč plamen za hišo Hohenzollern. Prvo, kar se seveda ni zgodilo, bi pričalo o praktični slovenski vzajemnosti, drugo, ki je fakt, je pa izdajalstvo. Tako nemškoliberalna gospoda. Vsi izgovori ne pomagajo nič. Vzrok obstrukcije in odgodenja je naša nasilna strahovlada, katero moramo in hočemo streti.

Odmevi obstrukcije.

Odmev, ki ga je vzbudil možat nastop naših poslancev v politični javnosti, je silen. Vsi listi obširno poročajo, in kar je značilno za izbornu taktiko našega Slovenskega kluba, večinoma simpatično pozdravljajo obstrukcijo slovenskih poslancev, ali je pa vsaj ne obsojajo, ampak zavzamejo objektivno stališče. To je vspeh, ki ga ne moremo podcenjevati, ker jasno pričča, da se je nemško-nacionalni večini njen namen,

zvaliti ves odij radi nedelavnosti deželnega zbora na Slovence, izjalovil. „Slovenec“, ki je obširno poročal o vseh dogodkih v štajerski deželni hiši, piše dne 9. t. m.: Iskreno čestitamo štajerskim deželnim poslancom Vseslovenske Ljudske Stranke na krasni zmagi, ki so jo dosegli v ljutom boju z najzagrizenejšimi Slovenozrci že zdaj. Donelo je v štajerski deželni postavodajalni zbornici: „Proč od Gradca!“ I mi se pridružimo temu klicu. Čim preje, tem bolje. Malo etapo do zedinjenja vseh Slovencev tvori tudi krepek nastop naših štajerskih poslancev. Krepko naprej po začrtani poti, naši bojevnik, štajerski junaki!“

Podobno izraža svojo zadovoljnost nad postopanjem poslancev S. K. Z. tudi glasilo S. L. S. na Gorškem.

A ne le naši politični somišljeniki, ampak tudi liberalni krogi, ki navadno v svoji kratkovidnosti in strankarski strasti nečejo pripoznati našim poslancom nobenih uspehov, se topot niso mogli izogniti silnemu vtisu, ki ga je napravil odločen nastop naše deželnozbornske delegacije. „Narodni Dnevnik“, ki je po svoji smešni navadi do zadnjega sanjal o „klerikalnih brezdomovincih“, ki za nekoliko cukerkov radevolje prodajo slovenski narod, mora pod vplivom vsega javnega mnenja priznati našemu političnemu vodstvu načelnost, in pravi, da je došlo sedaj v Gradcu do poloma nemško-nacionalne politike, da smo s tem bojem „zainteresirali vso avstrijsko politično javnost“, in „temeljito blamirali nemško-nacionalno večino v deželnem zboru, ki je sedaj v taki zadregi s svojim proračunom, da ne ve ne naprej ne nazaj.“ Tudi „Slovenski Narod“, ki se navadno odlikuje po silni strankarski zagrizenosti, mora pripoznati, „da so morali Slovenci po orožju obstrukcije poseči v silobranu proti nečuvnim nasilstvom nemške večine.“

Izmed graških listov se trudi samo „Tagblatt“, da bi opravičil postopanje večine, in v svoji zagrizenosti drzno trdi, „da je bila slovenska obstrukcija samo posledica kaznjive nagajivosti, ki spravlja povzročitelje v slabo luč.“ „Tagespost“, ki je navadno vsa zaljubljena v nemške svobodomislece, uvideva pri tej priliki nevzdržljivost njihove politike, in ne poskuša kar nič oprati zamoreca, pač pa konstatira, da je obstrukcija „etapa v boju za končno določitev narodnih mej.“ Nadalje piše, „da smo se približali formuli za rešitev narodnega vprašanja, in je dobila misel o narodni avtonomiji že temelj, o katerem se da razpravljati.“ Končno odločno prizna, „da bo treba rešiti vprašanje, kaj spada med pravice minoritete, in kako bodi njeno varstvo.“ To je gotovo častno priznanje za daleko-

PODLISTEK.

Dve sestri.

(Dalje.)

— Z Bogom!: dostavi, vstane s klopi, z dvema prstoma vzame deklici rumen list, ne dotaknivši se nje roke. Prožnim in hitrim korakom hiti doli proti bregu.

Ano zaboli v srce. Potok solza se ji udere po blelih licih.

Vstane in urno odide proti domu.

Zvečer je dolgo pisala v dnevnik. Vrste in strani so rastle, va-nje je polagala vse razburjene čute bogatega ženskega srca.

— Nova tajnost, nova tajnost!, šepče Ana, polagaje bolno glavo na vzglavje, osvetljeno od svetilke izza hišnega vogla.

— Kaj sem grešila?, vpraša sama sebe. To, da sem utajila prvi sestanek! Jeden greh vleče drugega za seboj — tretjega! Ne, tretjega ne bode!, pravi skoro glasno, zatisne oči in objame jo široka, gosta tema.

Drugega dne so prišli iz Kolesne po Ano v mesto.

Št'astny prosi, jo li sme spremljati. Dovolj mu, češ, da ne bo potovala sama.

Elenica jima prihiti nasproti, a na poslednji stopnjici pred hišo osupne: nekaj jo zbode naravnost v srce.

Z voza pomaga Vojteh sestri, ona se je prijateljsko naslonila na njegove roke. Skoro vzdignil jo je z voza.

Ana objame sestro Elenico in jo poljubi. Hrepenela je že po nji. Mnogo ji ima povedati, mnogo zaupati.

Pogovor je zastajal. Stari gospod bil je slabe volje, lotilo se ga je trganje.

Gospa Varinska je sedela tiho ter bolestno pogledovala zdaj to, zdaj ono hčer.

Elenica je bila nenadoma molčeča in resna. Kmalu ostavi sobo in jame pospravljati sestrine stvari, razmetane iz kovčega. V rokah ji obtiči sestrin dnevnik. Prične ga čitati. Pri poslednji vrstici zastojče prav glasno, brez solz. Mučen je bil nje stok. — Konečno jo polijejo solze in teko kar v toku po blelih licih.

Št'astny je šel prej, nego po navadi. Ana ga sama spremlja. Na verandi postoji.

— Kje je pa sestra?, vpraša.

— Zaklenila se je v sobi; baje jo boli glava.

— Gospodična Ana, spregovori ginjeno mladi mož, bodi moj angelj! Dalje ne morem prenašati razburjenosti svojega srca. Vi ste razumna in globoka duša, vi veste, kako se klanjam pred vašo žensko dostojnostjo!

Ana upre vanj jasne svoje oči. Nje ustni se odpro na pol.

— Imel sem hudo borbo, posebno, nečuvno borbo. Dovolite, da vam jo odkritosrčno priznam. — Vzplamtela je v meni ljubezen! Dolgo se je v nemala, dolgo dozorevala. Zdaj je dozorela; dve sestri stali ste pred mojo dušo in lili žarke blaženosti na moje življenje. Ljubil sem vaju s čisto in pa nesebično ljubeznijo! Pripravljen sem bil življenje žrtvovati za obe. Bilo je to neobičajno, oblažujočo čuvstvo. Ono me je vzdrževalo v čistem zraku tihega, idealnega

življenja. — Kar zaiskrijo pred menoj temne, globoke oči vaše, naenkrat posvetijo v dušo mojo jasni in topli žarki!

— Kaj pa vam je?, vsklikne Ana, glasno, vi ste blesti, jako blesti! Vrniva se!

— Ne, ne, Ana! Prosim vas, poslušajte me! Nisem premišljal čutov svojih, oni so me nesli, kakor naša reka javorov listek! Na polnočnem nebu ste dve nepremični zvezdi: jednak je njima blesteči soj! Duša je razpela peroti svoji, in leti in leti po neskončnem prostoru tja v višave. Žarno blestijo dve nepremičnici, s katero naj se združi duša?

Melodično in rahlo je govoril mladi mož. Iskreno, visok čut preveval je besede idealistove.

Poetična, vzvišena misel Vojtehova zanašala je devo v fantastični kraj, v katerem ji je tako dobro godilo. Kak razloček med govorom pogumnega, realnega Važkekega, ki ji je priznaval ljubezen z žepno uro v roki. — In vendar je tu in ondi odmevala čista resnica.

— Preporod v moji duši moral je nastati. Odločilo ga je naključje. Videl sem vas trpeti!

Ana se strese.

— Videl sem vas trpeti! Veličajni orel zadel je s peroti ob vaše rameni. Videl sem, domneval sem slišati vzlet njega perotij!

Tihim glasom nadaljuje Št'astny:

— Odločitev je morda prepozna! V tem trenutku, ko sem vas videl urno bežati iz zanj, iz zanj, v nasprotno smer; oživela je duša moja, srce se je obveselilo, zavest se mi je probudila, in nepreklicno stoji zapisano v mojih prsih: Tu je zvesta desnica! Vedla vas bode daleč od brezdna, varno in plemenito! Vzprejmite, prosim, to roko!

vidnost politike naših poslancev, in nas na novo vtraja v prepričanju, da delajo politiko z visokega vidika z jasnim pogledom v bodočnost.

Social-demokratsko glasilo „Arbeiterwille“ izjavlja, „da se resnično obnašanje in postopanje nemško-nacionalne večine splošno, in posebno nekaterih njenih članov-kričačev nasproti strankam manjšine ne da opravičiti.“ Zatrja tudi, da večina „nima nobenega vzroka k prijetnemu razpoloženju.“

Najbolj pošteno stališče je med vsem časom našega velepomembnega boja z oholo večino zavzemalo glasilo krščanskih socialcev. Odločno pribije, da je vzrok desolantnih razmer needina nemško-nacionalna večina, ki je zavedla deželno v dolgove in nima zmožnosti, da bi spravila voz v pravi tir. V oklicu kršč. socialne stranke na volilce, ki ga je izdala ob priliki odgodenja, pa čitamo: Deželne finance totalno za nič, deželni izdatki brez pokritja, deželni zbor nezmožen za delo. Kakor poštena, deloljubna ljudska stranka, moramo proti politiki večine, ki vodi do tako žalostnih posledic, z vso odločnostjo protestirati.“ Dunajska „Information“ pa tako precizira svoje stališče: „V Gradcu so Slovenci povzročili odgodenje deželne zbor. Oni bi bili zadovoljni s polovico tega, kar se je ponudilo na Češkem nemški manjšini, a njim se ne dovoli nič. Je pač stara stvar: Kjer smo v manjšini, zahtevamo prostost in toleranco, kjer smo pa v večini, odrekamo to drugim.“

Kakor je razvidno iz teh glasov, se javnost ni dala preslepiti od nasilne nemško-nacionalne večine, in presoja razmere tako, kakor so v resnici, namreč, da je za nedelavnost deželnega zbora odgovorna nesposobna liberalna nemška večina.

Politični pregled.

Rekonstrukcija kabineta.

Iz gotovega vira izvemo, da še dosedaj voditelji Slovanske Jednote niso imeli nobenega pogovora z ministrskim predsednikom baronom Bienertom, ker je za take pogovore sploh treba prej seje parlamentarne komisije Slovanske Jednote, v koji se določi, ali so dosedanji sklepi Slovanske Jednote glede občevaranja z vlado še veljavni, ali pa so vsled spremenjene situacije postali brezpredmetni. Če so listi poročali, da je dr. Ploj že konferiral z ministrskim predsednikom, je to stvar, ki zelo dobro označuje discipline vladnih elementov v Slov. Jednoti.

Ponovno moramo konstatirati, da so vse novice glede novih ministrov le prosta časnikarska ugibanja. Žalostno je, da se tudi med slovenskimi časnikarji nahajajo ljudje, ki smešijo celo našo jugoslovansko stvar s tem, da vsak dan ugibajo o osebi za jugoslovanski ministrski sedež, kojega pa še niti nimamo. Daje se le nemškim časnikom povod, da ruvajo proti našim zahtevam.

Državni zbor.

Zbornični predsednik dr. Pattai je imel pogovor z ministrskim predsednikom zaradi sklicanja državnega zbora in dnevnega reda za prvo sejo. Zbornica bo sklicana dne 23. ali 24. februarja. Prva točka dnevnega reda bo predlog za rekrute, ker hoče vojno ministrstvo že meseca marca nabore.

Ogrska.

Pri nadomestni volitvi v Iglo je bil trgovinski minister Hieronymi soglasno izvoljen državnim poslancem. Kandidat neodvisne Justhove stranke je še pred volitvijo odstopil. Izid volitve smatrajo vladni

Ana umakne roko in stoji pred Št'astnym kot od strele zadeta. Taka govornica Vojtehova bilo je zanj grozno presenečenje. Zabolelo, hudo je zbolelo Ano v srce, da je kar jeknilo.

Dolgi in mirni dnevi bili so v hipcu do meje. — Vojtehova izpoved bila je zanj usodna. V megli zgubljala se je njegova mehka bitost in iz megle so se pojavljali različni vojaški obrisi silnega, neizumiteljnega, junaškega moža.

Pred njenim duhom pričela se je sanjarska in idealna Vojtehova nprav boriti z močno, vojaško prirodno divjega jezdeca, ki je doli planil z jednim skokom v mrzle valove reke, ki daje slovo hkrati vsem glasnim veselicam, izpoveduje svoje grehe in v pravem svitu kaže svoje temne strani.

Boj je bil neenak.

Čuteče in odkritosrečno vpraša Ana:

— In sestra?!

Vojteh utihne. — Poznal je naklonjenost ognjene, strastne devojke, toda smatral jo je še na pol za dete.

Strašne misli mu rojijo po glavi. Morda Ana nekaj ve, o čemur se njemu še sanja ne. Št'astny se prime z obema rokama za glavo.

V Aninem vprašanju je jasno slovelo: Ne! — Srce je v njem pokalo. Vse svoje moči zbere, da bi se ne razjokal kar na glas. Obkolila ga je popolnem tema. — Zginile ste obe zvezdici! — Obe, nebo je bilo temno!

Pred verando zaropče voziček. Odpeljal je mnogo muk, mnogo boli.

Ana hiti v prvo nadstropje in potrka na dur sestrine sobice. Nihče se ne oglasi. Za njo prihiti hišna dekla:

krogi kot izredno dobro znamenje za prihodnje volitve.

Med Khuenom in Andrassyjem še vedno ni prišlo do takega zblizanja, da bi Andrassyjeva stranka šla pod Khuenovim vodstvom skupno v volitve. Med Justhom in Kossuthom je začel magnat Pronay nova spravna pogajanja.

Hrvaški ban.

Dne 10. februarja je novoimenovani hrvaški ban pl. Tomašič prevzel vodstvo urada, istotako sekijska šefa Chavrak in dr. Milan Ambrus.

Goriški deželni zbor.

V seji dne 9. februarja so se prečitale prošnje za podpore. Razni dekanati so vložili protest proti načrtu deželne odbora, da bi ta imel v bodoče pravico, pregledovati cerkvene račune.

Poslanec Marinič predlaga, naj deželni odbor izdela načrt novega občinskega volilnega reda s splošno skupino.

Poslanec Manfreda vložil predlog, naj se pomeni mesta živnozdravnikov na deželi.

Poslanec Faidutti je utemeljeval svoj predlog za rešitev raznih gospodarskih potreb dežele.

Laški liberalec Antonelli je strastno napadal italijanske krščanske socialce.

V proslavo cesarjevega jubileja se je sklenilo, ustanoviti ustanovo, po kateri bi dobil kak vnet napreden kmetovalec po 1000 kron, oziroma 500 kron, darila.

Nova norišnica se bo imenovala: „Deželna umobolnica Franca Jožefa I.“ Pri gradbi, oziroma pri upravi deželne norišnice se je pokazal primanjkljaj 47.000 kron.

Tehničnemu in finančnemu odseku se je oddal predlog, da se naj zgradi nova deželna palača.

Sprejela se je tudi izprememba cestnega zakona in zakon o varstvu poljskih lastnin.

Poslanec Pettarin je utemeljeval predlog, naj se odobri pravilnik nove deželne hranilnice in posojilnice. Predlog se je sprejel. Proti je govoril med drugimi tudi nadškof dr. Sedej, ki je prisostvoval tej seji.

Sprejel se je tudi statut deželne umobolnice, resolucija proti vinskemu davku, ter sprememba opravilnika deželne kmetijske šole.

Volilno gibanje v Bosni.

Kmalu bo menda tudi v Bosni divjal volilni boj. Sedaj se že pridno mešetari na vseh straneh za mandate v deželni zbor. Nobera stranka, oziroma veroizpovedanje, se ne čuti zadovoljno z dosedaj namravano razdelitvijo poslaniških mest.

Med moslemini sta se pojavili celo dve stranki, ki se že sedaj pridno borite za večino turških poslaniških mest bodočega bosanskega sabora. Liberalni Turki ali mladoturki zahtevajo volilno pravico samo za zemljiške posestnike, drugi, staroturki, pa za vse polnoletne Turčine.

Na drugi strani pa tudi Srbi niso nič kaj zadovoljni z nameravano razdelitvijo mandatov, in zahtevajo za-se večino vseh poslancev. Poslali so radi tega že neki protest na Dunaj.

Kakor se vidi, bodo pri razdelitvi poslanskih sedežev najbrže najbolj oškodovani katoliški Hrvati, ker se ti skoraj najmanj brigajo za razdelitev saborskih mandatov, in bodo radi tega skoro gotovo plačali račun pri mosleminih in Srbih.

Amerika in Vatikan.

Amerikanci polagajo dandanes veliko važnost na Vatikan. Največji ameriški list „New-York

Herald“ si je nastavljal v Rimu svojega posebnega poročevalca. Zadnji njegov dopis iz Rima kaže na veliki napredek katoliške cerkve v novem svetu. On piše doslovno:

„Amerikanska javnost se zadnji čas zelo zanima za sveto stolico. Vedno naraščajoča moč katoliške cerkve nas vedno bolj in bolj veže k Vatikanu, in sedaj se je razširila še tudi vest, da bo papež apostolsko delegacijo v Washingtonu povzdignil v nunciaturu. Ta vest pa nima resnične podlage, ker v Ameriki dosedaj nobeno veroizpovedanje ni državna vera, in ne more sveta stolica spremeniti svoje delegacije v nunciaturu, kakor tudi ne more vlada Združenih držav nastavit v Vatikanu svojega poslanika. Sv. oče pa je sklenil, da bo apostolskemu delegatu v Washingtonu podelil častni naslov nunciija prve vrste. To daje pravico, da sme biti tak apostolski delegat imenovan tudi kardinalom. S tem činom stopajo Združene države takorekoč med — katoliške države.“

Somišljeniki, agitirajte za „Stražo“.
Skrbite, da dobite kar največ naročnikov. Zahtevajte odločno po vseh gostilnah „Stražo“. Posnemajte v tem oziru naše nasprotnike.

Raznoterosti.

Iz politične službe. Ker je davčni poročevalec c. kr. okrajnega glavarstva mariborskega, c. kr. finančni komisar dr. Valentin Kermauner, vpoklican v službovanje pri c. kr. deželnem finančnem ravnatelstvu v Gradcu, ga nadomestuje c. kr. finančni komisar dr. Janez Moiser. — C. kr. namestniški koncipist dr. Emil Krammer je vpoklican v službovanje pri c. kr. namestništvu v Gradcu, namesto njega je c. kr. okrajnemu glavarstvu v Mariboru prideljen c. kr. namestniški konceptni praktikant dr. Feliks Lajnsič.

Wastian in občinske volitve v mariborski okolici. Ta vsenemški poslanec se zelo zanima za občinske volitve v okolici Maribora. Na elegantnih sanjah se je pripeljal dne 27. januarja v Št. Ilj, ker je menda mislil, da bo on s svojo štimeco šentiljsko nemštvo rešil propada. Ko se mu to ni posrečilo, se je klaverno odpeljal. — Včeraj dne 10. februarja pa so Leitersberžani bili tako nesrečni, da je gospod Wastian prišel gledat propad Senekovitsceve nemško-nacionalne stranke. Pa ima res smolo večasih ta gospod Wastian!

Zdravišče za na pljučih obolele žene in dekleta. Društvo za odvracanje jetike na Štajerskem je otvorilo zdravišče za lahko obolele žene in dekleta „Vila Barbara“, pošta Neumarkt na Gornjem Štajerskem. Oskrbovalnina znaša 4 do 7 kron na dan. Pismena vprašanja nasloviti je na Društvo za odvracanje jetike na Štajerskem, Gradec, Hans Sachsgasse 1.

Nestrpnost graških Nemcev. Odločni nastop naših poslancev v Gradcu je tako razburil nemške prenapetneže v Gradcu, da so po zasedanju, pri hotelu „Zum goldenen Löwen“, kjer stanujejo slovenski poslanci, metali kamenje v okna njihovih sob. Mnogi so tudi zahtevali od hotelirja, da mora poslance zapoditi iz hotela, sicer ga bojkotirajo. Toda mož se ni dal vgnati in je še bolj skrbel za slovenske zastopnike. Zato Špodnještajercem, ki hodijo v Gradec, prav toplo priporočamo hotel „Zum goldenen Löwen“, Mariahilferstraße.

Roka očetova počasi omahuje.

Skozi mrežice otroške posteljice posveti dvoje velikih, nedolžnih očesic. Milka se je zbudila vsled hrupa, vzdigne plavolaso glavico in prestrašeno zre v očeta. Vleže se zopet in jame tiho plakati. Nihče je ne posluša.

— Čitaj!, zadere se srdito stavec, čitaj na glas svojo sramoto, — ter ji poda list, kateri je ona sama prinesla danes s pošte in ga odprl Varinski takoj po odhodu Št'astnega.

Ana mirno vzame list in čita polglasno:

„Pozor! Kot prijatelj vaše hiše usojam si, vam sporočiti nastopno:

Vaša hči Ana poslužuje se svojega bivanja pri slaboumni teti k činom, ki bi mogli oskruniti pošteno in neomadeževano hišo vašo.

Poznati lahkoživec in don Juan baron Važeky znal je izkoriščati neizkušenosť gospodičine. Ne verjemite vsega, kar se govori po mestu, toda istina je, da je gospodičina imela z Važekym tajni sestanek zvečer na samotnem in oddaljenem kraju za mestom.

Barona mi ni treba opisovati. Pozor!

Vaš udani spoštovatelj
Baranyi.“

— Da! Zavrni nesramnega lažnika!, zavrne uboga mati.

— No?, vpraša Varinski s sršečimi očmi.

— List obseza nekoliko resnice, reče Ana s tem glasom, s kakoršnim je čitala list.

(Daje prihodnjim.)

Pozor pred strupom! Ministrstvo za notranje posle opozarja, da se nahaja v kupčijskem prometu v svrhu zatiranja miši in podgan trup, katerega učinkujoči del je ogljikovokisli barit. Steklenice s tem strupom imajo napis: Uporaba brez nevarnosti! Ni strupeno! Izkaznica za dobivanje strupa nepotrebna! — To sredstvo, ki se prodaja zelo uspešno in v vedno večji meri, pa ni brez strupa, temveč je zelo strupeno. Omenjeni napis na steklenicah ima za posledico, da odjemalci tega strupa — v prvi vrsti manj poučeni — menijo, da pri uporabi strupa ni treba nikake previdnosti. Občinstvo se torej opozarja, da je omenjeno sredstvo za zatiranje miši in podgan, vsebujoče ogljikovokisli barit, podvrženo utesnitvam par. 15, odnosno 12, odstavek 2 ministrske naredbe z dne 21. aprila 1876, drž. zak. štev. 60.

Koleki. Do 31. marca t. l. bo treba menjati stare koleke, ker potem izgubijo vso veljavo.

Sv. Peter v Rimu. Kakor znano, si prizadevajo nekatoličani z vsemi silami dokazati, da sv. apostol Peter ni bil v Rimu, in s tem omajati papežev primat. Krščanski arheolog de Rossi in njegov učenec prof. Marucchista sta odkrila dovolj sledov, da je bil glavni apostolov v svetem mestu. Nedavno je zopet našel arheolog Colagrossi v katakombah sv. Boštjana na steni neke kripte napis: Domus Petri (hiša Petrova). Značaj napisa kaže na sredo tretjega stoletja. O tem najnovejšem velevažnem odkritju je napisal Colagrossi razpravo v „Nuovo Bolletino di Archeologia cristiana.“

Vera je privatna zadeva, kriče dan za dnevom rudeči internacionalci, ter vabijo v svoje organizacije tudi ljudi, ki imajo dostikrat še globok verski čut. Tako našletimo včasih med social-demokratsko stranko res tudi na delavce, ki mislijo v sruju krščansko, pri volitvah in v političnih rečeh sploh pa capljajo pridno za brezverskimi rudečimi sodrugi. Strankino načelo pa je, in to se skoro v vseh slučajih tudi zgodi, da se s socialdemokratskimi nauki in „resnicami“ takim političnim pristašem, ki imajo še kaj verskega prepričanja v sruju, ta s časoma iztrga. To priznavajo soc. dem. listi sami. Glasilo vshodno-čeških socialnih demokratov „Trautenaue Echo“ piše 28. januarja t. l. doslovno: „... Mi imamo sicer v našem strankinem programu točko, da je vera zasebna stvar, vendar dejstvo je, da tisti ne more biti in ni vzoren ter pravi social-demokrat, ki se drži verskih naukov ter božjih in cerkvenih zapovedi.“ — Jasne besede! Ko bi jih le vsi socialdemokrati spoznali, bi se število rudečkarjev čudovito zmanjšalo.

K zasedanju deželnega zbora. Poslanec Vrečko je v zadnjem zasedanju štajerskega deželnega zbora vložil prošnjo Matija Mastnaka, vinogradnika v Slivnici pri Celju, za podporo. Imenovani vinogradnik trpi namreč veliko škodo, katero mu je povzročil plaz, ki je podrl njegovo zidnico ter je podsul 4 polovnjake (12 hl) vina, od katerega je 6 hl izteklo. M. Mastnak ima skupno 3.000 K škode.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: kanonik Matek mesto vena na grob g. prof. Blaža Mateka, 20 K; na Štuhečevi gostiji darovali gostje 8 K 18 vin. (poslal Osterc Aiozjij v Bunčanih); gostje na gostiji g. Ludv. Filipiča 9 K 60 vin. (poslal g. Franc Stajniko). Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri Bog platil!

Analfabetstvo v Galiciji. Statistika kaže, da zna v Galiciji brati in pisati: 558.674 Rusinov, 1.490.774 Poljakov (z židovi vred), 107.799 Nemcev; samo čitati zna: 62.359 Rusinov, 386.360 Poljakov (z židovi vred) 3892 Nemcev. Analfabetov je med Rusini 2.459.410 (79%), med Poljaki 2.104.899 (52%), med Nemci 100.736 (47%) — torej 4.678.022 analfabetov na 7 milijonov prebivalcev. Tako skrbi vlada za šolsivo!

Socialno vprašanje in mladina. Francoska katoliška mladina ima precej razumnosti za socialno delo, kar kaže s tem, da prireja predavanja in shode. Na shodih je pridobila javno mnenje za pekovski pomočniki, ki stavkajo že dalje časa. Pekovski pomočniki zahtevajo, da se odpravi nočno delo. Katoliška mladina dela sporazumno z organizacijo pekovskih pomočnikov.

Štajersko.

Mariborske novice.

Maribor. Zaradi nemškega gledališča so se naši mestni očetje pošteno sprli. Gledališka uprava je namreč zavozila v grozne dolgove in sedaj misli z Velikončjo predstave ustaviti, ker je blagajna gledališkega društva, oziroma kazine, skoraj popolnoma suha, pač pa izkazuje mariborski „teater“ nič manj nego 148.000 K dolga. V zadnji seji mestnega sveta so se naši mestni očetje do dobra skregali in niso mogli priti do jasnega zaključka, kako rešiti nemško gledališče finančnega propada. Smilijo se nam je naši davkoplačevalci, ker bodo zopet morali iz svojih žepov prispevati veliko svoto 10.000 K za nemško gledališče. Naj bi dotična gospoda, ki zahaja tje, sama skrbela za vzdrževanje kazine. To je res vzorno nemško gospodarstvo!

Umrl je v Mariboru dne 9. februarja J. Škoflek, vpokoj. blagajnik mestne hranilnice v starosti 64 let.

Novo pokopališče v Mariboru. Ces. namestnik je na interpelacijo poslanca Wastiana glede namera-

vanega novega, centralnega pokopališča v Mariboru, odgovoril, da se resno misli na ustanovitev tega pokopališča, ker staro ne odgovarja dejanskim potrebam. Novo pokopališče se bo najbrž napravilo v Razvanju.

Smrtna kosa. Sinoči, dne 10. februarja je umrl g. Boštjan Polančič, dolgoletni zvesti hišnik v mariborskem bogoslovju. Blagi pokojnik je bil rodom iz Jarenine. Pogreb bo v soboto ob dveh popoldne. N. v m. p.!

Sole. Na srednjih solah je sklep prvega tečaja v soboto ob 10. uri. Semestralne počitnice trajajo do srede, ko se začne s službo božjo zopet pouk.

Iz sodnije. Za sodnijske poduradnike pri c. kr. okrožni sodnji v Mariboru so imenovani prejšnji sodnijski slugi: Jože Dolinšek, Janez Jug in Pavel Kebler.

Nesreča. Na mariborskem glavnem trgu se je kočijažu J. Potočniku splašil konj; pri tem je Potočnik tako nesrečno padel, da so ga morali z različnim vozom prepeljati v bolnišnico.

Samoumor deklice. Raz dravske brv je skočila v Dravo 18letna služkinja Terezija Ferš, ter je izginila v valovih. Vzrok — nesrečna ljubezen.

Leitersberg pri Mariboru. Včeraj dne 10. febr. so se vršile občinske volitve v naši občini. Dosedaj je bil tako nekako neomajan vodja v občinskem zastopu penzionirani zemljiški knjigovodja in večkratni kandidat pri deželnozbornih in državnozbornih volitvah, Senekovitsch. Povsod je nastopal dosedaj ko neomejen gospodar. Radi tega se je proti Senekovitschu in njegovi stranki zasnovala močna opozicija, sestojeca iz Slovencev in vseh zmernih Nemcev. In krasen uspeh je dosegla: lista opozicije je sijajno zmagala v III. in II. volilnem razredu. Le v I. je poleg treh opozicionalcev zlezal v odbor tudi gospod Senekovitsch.

Rezultat v posameznih razredih je sledeči: v III. razredu enoglasno izvoljeni kandidatje opozicije (55 glasov). V II. razredu opozicija 11—12 glasov, nemškonalna lista 8—9. V tem razredu je slavno propadel tudi znani mariborski dr. Ernst Mravlag. V I. razredu je z največjo silo zmagal Senekovitsch proti našemu Janžekoviču. Ostali trije izvoljeni pa so bili kandidatje opozicije. Razmerje glasov 10—5. V I. razredu je zmagal tudi Girstmayr Franc, ki pa sedaj odločno nastopa proti Senekovitschevi nemško-nacionalni stranki. — Veseli nas, da so iz občinskega odbora zleteli najhujši naši narodni in verski nasprotniki!

Ptujske novice.

Kako nas ljubijo! V zadnji seji ptujskega mestnega sveta je advokat dr. Plachki vprašal, kaj misli mesto Ptuj ukreniti, da se pri mestno-župnijskem uradu odpravijo dvojezične matične blankete. Ne glede na to, da so za Spodnji Štajer te blankete od c. kr. namestnije podpisane, je dr. Plachki s tem spet pokazal svojo veliko averzijo do Slovencev; kjer le more, udari ta nemški advokat po slovenskem ljudstvu. G. dr. Plachki, s čim so se vam pa zamerili Slovenci, da Vi v občinskem svetu povzročite toliko Slovencev nad vse sovražnih ukrepov? Najbrž edino s tem, da Vas in sploh ptujske Nemce, še več pa tudinemce zaglagajo z denarjem! Slovensko ljudstvo je dobro! To spričevalo je moral sam ptujski župan, g. Ornič dati Slovencev v deželnem zboru! Samo en pogrešek ima to dobro ljudstvo, da je namreč predobro. Naše ljudstvo bi rado v miru živelo z meščanstvom; vemo tudi, da je na Ptuj več poštenih Nemcev-trgovcev itd., ki sami priznavajo, da zvečinoma žive le od Slovencev, katerih torej tudi nočejo dražiti. A nemški „Volksrat“ si je v osebni advokata dr. Plachkija izbral moža, ki Slovencev ne mara in uprizarja proti njim vedno gonjo. Le tako naprej, se bo slovensko ljudstvo Ptujškega polja vsaj prej zdramilo in spoznalo svoje nerijateljstvo!

Velika veselica s petjem, godbo in drugimi zabavami je bila na pepelnico sredo v ptujškem nemškem kazinu! „Štajerc“ pa se mogočno bije ob svoja katoliška prsa!

Velikansko n a v d u š e n j e je obudil pri ptujških in okoliških Slovenceh možati nastop slovenskih deželnih poslancev! Slovenske sužnosti mora biti enkrat konec. Prosimo naše gospode poslance, da zlasti po ptujškem polju odprejo ljudem oči, da spregledajo in spoznajo, kaj delajo oholi Nemci z nami. Kdor le količkaj pozna razmere, ve, da ptujski Nemci in nemškutarji žive in se bogate edino-le od slovenskega ljudstva, katero pa zato sovražijo in zatirajo. Edino nevednost in zaspanost naših ljudi je kriva nemški oholosti. Nočemo ugonobiti Nemcev, a če od nas živijo, smemo potem tudi po pravici zahtevati, da nas upoštevajo!

Veliko vode je nastopilo po travnikih in njivah vsled dogotravnega dežja in snega. Bati se je za ozimne.

Vprašanje. Ali sme ljudskošolski učitelj pri telovadbi šolarje učiti plesa, kakor se to godi na Ptuj?

Celjske novice.

Občinske volitve za okoliško občino bodo letos. Nemci že pri nekaterih okoličanih prav pridno agitirajo. Kaj pa Slovenci? Pozor!, da ne bo prepozno.

Deško šolo začnejo Nemci zidati spomladi na Wokanovem trgu. V njej bo prostora za 10 razredov

ljudske in za 5 razredov meščanske šole. Kdaj pa dobijo slovenski dečki primerne šolske prostore?

Poročenih je bilo v letošnjem predpustnem času 42 parov.

Šolski otrok čevljarja Biankinija, ki obiskuje prvi razred ljudske šole, se je v preteklem tednu izgubil. Tri dni so ga iskali stariši zaman. Četrty dan so pa izvedeli, da je v bolnišnici. Otrok je šel namreč iz šole, ne da bi komu kaj povedal, naravnost v bolnišnico, se javil bolnega in bil tam tudi sprejet.

Celje. V soboto, dne 5. t. m. poročil se je gosp. Ivan Pfeifer, uradnik pri veletrgovini P. Majdič, z gđc. O. Gradišnikovo, hčerko tamošnjega nadučitelja.

Celje. Meščanski učitelj Aistrich, ki je imel pol leta dopusta, nastopi ob II. semestru zopet službo, in sicer po odredbi dež. šol. sveta, ne kje drugod na Štajerskem, temveč zopet v — Celju. To pa celjsko „vahto“ silno jezi ter se kar besno zaletava v Aistricha, češ, da ta človek absolutno ni več za službovanje v Celju, kjer je brez vzroka „velečislane“ osebe, ki mu niso storile nikoli kaj žalega, nesramno žalil itd. — Resnica pač v oči bode!

Drugi kraji.

Slivnica pri Mariboru. Dne 2. svečana t. l. imelo je tukajšnje izobraževalno in bralno društvo svoj občni zbor. Vkljub neugodnemu vremenu obnesel se je jako lepo. Vsestransko odobrenim poročilom tajnika, blagajnika in knjižničarja, sledila je volitev novega odbora, koji se je sestavil tako-le: predsednik g. poslanec Franc Pišek, njegov namestnik vlč. g. svetnik Fr. Hirti, tajnik in blagajnik g. kaplan Št. Belšak, njegova namestnika g. nadučitelj K. Pestevšek in mladenič Jak. Kolman, knjižničar g. Jože Kolman, odborniki g. A. Lobnik v Orehovi vasi, A. Mlakar v Brezulah, Fr. Klasinc in Fr. Skodič iz Hotinjvasi, in pregledovalca računov gg. M. Loh in M. Kmetec. Trajnih zaslug za društvo pridobila sta si mladeniča Stefan Falež in Franc Kolman, vrla uda lani 29. junija tukaj ustanovljene mladeniške zveze, in ravno tako korajžna mladenka Lojzika Gabrijanova. — „Kvišku in naprej,“ je geslo našega društva, ki je še isti dan brzojavno pozdravilo naše poslance v deželnem zboru, kjer so se borili za pravice mile domovine. Vrli prebivalci slivniške župnije! Oklenite se vsi našega pomembnega društva! Važnost njegovega delovanja ve gotovo najbolj ceniti častni član vlč. g. dr. Anton Medved, profesor v Mariboru, ki je ob tej priliki poklonil našemu društvu velikodušni dar 50 kron; bodi mu tem potom izražena najprisrčnejša zahvala!

Sv. Križ pri Mariboru. Preteklo nedeljo dne 6. svečana se je vršil ob zelo mnogoštevilni udeležbi občni zbor tukajšnjega bralnega društva. Tajnik A. Kocbek je podal precej obširno poročilo o delovanju društva v lanskem letu. Iz poročila povzamemo, da se je priredilo 10 podučnih shodov, na katerih so imeli podučne govore gospodje dr. Turšič, zdravnik v Mariboru, in nadrevizor Pušenjak vsak po enega, ostale pa domači gospod župnik. Priredila se je tudi ena veselica s tombolo. Prebralo se je 350 knjig in do 3000 številk raznih časopisov. Društvo je imelo 107 K 05 v dohodkov, stroškov pa 82 K 12 v. Velika zunanja dobrotnika našega bralnega društva sta tukajšna rojaka častita gospoda Gašpar Zrnko, župnik v Puščavi, in Franc Gartner, župnik na Planini. Bodi jima izrečena iskrena zahvala! V svojem govoru se je poročevalec dotaknil tudi vprašanja o razmerju vere do narodnosti in obratno narodnosti do cerkve, ter je navzočim poslušalcem v kaj zanimivi razpravi podal nekatere prav lepe vzgledne ognjevite domovinske ljubene iz sv. pisma stare zaveze, nadalje najpopolnejši vzor pravega domo- in rodoljuba, ki ga je ustvaril sam Sin božji na zemlji in posnemal njegov veliki apostol narodov, sv. Pavel, kateri je prvi proglasil neustrašeno in določeno načelo narodne enakopravnosti. Prevzvišeni vzgled božjega Odrešenika in njegovega velikega apostola učil je tudi prve, kakor vse poznejše kristjane ljubiti svojo domovino, — svoj narod. Tako je ovrgel lažnjivo in podlo trditve liberalizma, ki se zlasti dandanes zopet kaj pogostokrat sliši, češ, da vera nima z narodnostjo nič opraviti, da je cerkev narodnosti sovražna, ali celo, da so kristjani brezdomovinci. Nasprotno! Zgodovina nam spričuje, da so globoko-verski značaji bili vselej tudi vneti in plemeniti domo- in rodoljubi. Konča pa svoj govor z besedami: In tako bomo mi, pobožni in verni Slovenci, zbrani na tisoče in tisoče v naših katoliških izobraževalnih društvih, šli na plan, in v naših sreh ne bo prizanašanja nasproti sovražnikom našega Boga, ne nasproti sovražnikom našega naroda! Kajti obojim veljajo v polnem obsegu besede prelepe slovenske pesmi: „Črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpada!“ — Govoru je sledilo navdušeno odobranje. Nato se je vršila kaj lepa predpustna veselica. Na vspredu je bila deklamacija Slomškove „Žalostne pesmi“, petje in predstava igre „Čašica kave.“ Vse sodelujoče mladenke, pevke kakor igralke, so brez izjeme izočene jim naloge prav dobro pogodile ter zaslužile vse priznanje, ki so jim ga vsi navzoči tudi radovoljno izražali. Prepričali smo se, da tukajšnje bralno društvo kaj lepo izpolnjuje dvojni namen, ki ga imajo naša izobraževalna društva: podučevati in izobraževati, pa tudi pošteno kratkočasiti in razveseljivati.

Št. III v Slov. goricah. Naše Kmetijsko bralno društvo opetovano vabi vse svoje člane ter prijatelje društva na občni zbor, ki se vrši prihodnjo nedeljo

dne 13. februarja popoldne po večernicah v gostilni gospoda Janeza Baumana v Št. Ilju (Weiss). Poleg društvenih poročil je na dnevnem redu tudi važno predavanje gospoda dr. Josipa Leskovarja iz Maribora. Opozarjamo vse naše vrle šentiljčane in šentiljčanke, posebno še mladino, da se v obilnem številu udeležijo tega zborovanja. Po občnem zboru je politično zborovanje. Govori gospod deželni poslanec Roškar.

St. Ilj v Slov. gor. Dne 23. januarja se je v Südmarkhofu ustanovilo nemško telovadno društvo „Friesen.“ Kakor slišimo, je društvo Südmark dalo za turnarje že lani napraviti veliko telovadnico, sedaj pa je zopet darovalo za društvo 2000 K. Na čelu društva sta med drugimi tudi železniška uradnika Brandstätter in Langer. Treba bo tema dvema nasprotnima gospodoma odslej bolj trdo na prste stopiti. Turnerji so pri občinskih volitvah dne 27. januarja jako izzivalno nastopali, a pred našimi korajžnimi fanti in možmi so pa imeli rešpekt. Tudi nadučitelj Sadu, ki je kaj imenitno pogorel pri občinskih volitvah, je dobil šaržo računskega pregledovalca pri Turnervereinu! Seveda, kranjska in vitemberška kri ste si sorodni!

Gornja Poljskava. Kakor je sploh pustna navada, tako so tudi v Kočnem pustne burke uganjali, pri katerih jo je pa 21letni Alojzij Mulec, zidar z Gabernika šte. 36, slabo odnesel. Hotel je namreč nekega moža v šali vdariti. Ta je pa imel odprt nož v roki in Mulec je z desno roko s tako silo vdaril po njegovi, da si je žilo prerezal in so težko ranjenega odpeljali v mariborsko bolnišnico.

St. Ilj v Slov. goricah. Ker so naš gospod nadučitelj dne 27. januarja pri občinskih volitvah pogoreli, so sedaj jako slabe volje. Bog pomagaj! Je že tako na svetu!

Sv. Jakob v Slov. goricah. Dne 7. t. m. se je poročila tukaj gdč. Amalija Sirk, veleposesnika hči, z gospodom Josipom Lešnikom, občinskim predstojnikom v Radahovi pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Na mnoga leta! — Pri tej priliki se je nabralo za dijaško kuhinjo v Mariboru 26 K, za narodne namene 30 K. Posnemanja vredno!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Na napad v „Marburgerci“ šte. 16 in drugih vsenemških listih odgovarjam v imenu gospoda kaplana, da je vse, kar se mu podtika, nesramna laž, ena takih, od katerih se navadno živi „Mariboržanka“ in drugi listi njenega kalibra. Malika pa in njegovega fufarskega podrepnika pozivljam, naj se raje brigata za to, kako bosta nemško šolo plačala in poleg stoječo lutrovsko kobačo in Schulverein odškodovala za tisoče, katere je moral že plačati, in za katere sedaj beračita pri Slovencih, gospoda kaplana pa pustita pri miru s svojimi obdolžbami. Pred vsem pa si naj Malik zapomni, da se prav nihče ne boji njegovih groženj, naj ga potem pri vseh Lenarčanih, slovenskih in nemških, okrajno priljubljeni dohtar k temu nagovarja, kolikor hoče. Tega dohtarja so že Trojičani v milosti in veselju odpuščali. Prišel je na to k Sv. Lenartu; sedaj so ga tudi tukaj že sili in Bog ve, koga bo od tod šel osrečit. Dasiravno je on pravi oče nemške šole, ustvarjena je iz njegovega rebra, kakor Eva iz Adamove, mu vendar vse to ni nič pomagalo, kajti vzeli so mu sedaj „Obmann“-stvo, izbacili so ga popolnoma iz nemške šole, in ne bo dolgo, da bodo tudi njegovo ime izbrisali iz mramornate table v lopi nemške šole. Vse ga je sedaj zapustilo, še celo njegovi najožji prijatelji a la Derniatsch, so mu hrbet obrnili, in osamljen gleda nazaj na pozorišče svojega slavnega delovanja; oče se joče za svojim otrokom, ki so ga izrgali njegovemu varstvu. V svoji obupnosti je začel klicati na pomoč Malika zoper vse svoje sovražnike, najprej zoper gospoda učitelja Hallekerja, ki se je prvi upal, iztrgati mu iz glave njegov „Glorienschein“, sedaj pa je v svoji popolni osamljenosti nankrat zagledal še drugo prikazen, ki preti uničiti njegovo slavo, v osebi gospoda kaplana. Pri tem pa se je ubogi dohtar tako prestrašil, da je glasno zapil: Malik pomagaj! Baalovi duhovniki so nekaj celi dan plesali okoli oltarja in klicali svojega malika, pa jih ni uslišal, naš dohtar pa je takoj našel milost v očeh svojega vsenemškega bogeca in je bil uslišan. Kajti blisk in grom je poklical Malik nad gospoda kaplana, samo da ga ta reč nič kaj prav rada ne uboga. Bliskal bi Malik že in gromel, kakor grški Jupiter, ko se bi ga le kdo bal. Našemu dohtarju pa pravimo, naj le še bolj kliče svoje malike, da ne bo kje luč njegove slave popolnoma ugasnila in da se ne bi enkrat bralo: „Er hat gelebt, als ob er nicht gelebt hätte!“

Dobje pri Planini. Dne 6. svečana so vprizorili pri nas fantje igro „Vaški skopuh“, katera je med navzočimi povzročila mnogo smeha in zabave. Igralci so izborni rešili svoje vloge. Med presledki so ubrano udarjali domači tamburaši.

Poljčane. V petek dne 4. svečana je nagle smrti umrl posestnik Franc Polanec. Rodbini Polančevi naše iskreno sožalje!

Braslovče. Pred kratkim smo imeli občni zbor bralnega društva, katerega smo se udeležili v obilnem številu. Posebno fantov je bilo veliko. Kakor pa smo spoznali iz odborovega poročila, je društvo zelo napredovalo. Društvo je naročeno večinoma na vse slovenske katoliške časopise. Tudi naša knjižnica je bila vedno dobro obiskana. Knjiž imamo veliko število. Častiti gospod kaplan so darovali lepo število knjig društvu, za kar jim bodi izrečena prisrčna za-

hvala. Tudi nekaj predavanj se je v društvu priredilo. Naše društvo je včlanjeno pri S. K. S. Z. v Mariboru, katera nam je pretečeno zimo priredila socialen tečaj, ki je bil izmed najbolj obiskanih. Dekleta so na odru proizvajala igro „Najdena hči“, katera je prav dobro uspela; zato se jim na tem mestu zahvaljujemo, osobito ker so se tako požrtvovalna izkazala, da so si na lastne stroške obleko nabavila. Začrtali smo si pot, po kateri bomo hodili. Izvolil se je večinoma stari odbor ter tudi izobraževalni odsek. Fantje bi si radi ustanovili telovadni odsek Orel, kar je posebno hvalevredno. S tem bi se nekateri odvabili raznih nerednosti in nerodnosti, in bi se privadili rednemu in krepostnemu življenju. V tem oziru vam kliče: le pogumno naprej, ne strašite se ovir, ki se vam stavljajo nasproti, in bodočnost bo vaša! — Dostavljam k svojemu poročilu, da so se v naši župniji, in sicer v Orlivasi, v tem predpustu obhajale štiri gostije, na katerih se je nabralo za obmejne Slovence okoli 50 kron, kar je pred vsem hvale in posnemanja vredno.

Laporje. Veselica, katero je priredilo slovensko katoliško izobraževalno društvo v nedeljo dne 30. januarja, se je prav dobro obnesla. Vkljub zelo slabemu vremenu in jako težavni poti se je vendar nabralo toliko ljudi, da je bila društvena soba skoraj napolna. Vsa čast in hvala gre našim vrlim mladeničem in mladenkam, ki so nam v največjo zadovoljstvo vprizorili lepe igre in nas razveselili s krasnim in ubranim petjem. Posebno globok utis je napravil rudeči „Sarafan.“ Slovenskemu katoliškemu izobraževalnemu društvu izrekamo zahvalo za vse prireditve v teku zadnjih 4 let, pri katerih smo vselej z veseljem prisostovali. Saj je pa tudi vsakokrat vse dobro izteklo: če je bil poduk, smo mu pazljivo sledili, če je bila veselica, smo se pošteno razveseljevali. Tudi zdaj v nedeljo je bilo tako. Toda naše veselje v nedeljo je bilo skaljeno. Proti naši volji se je nedeljski veselici primešala bridkost, katera se nam je brala na licu, katera je napolnjevala tudi naša srca. Bridka izguba je namreč zadela naše društvo, ker nas zapušča njegov predsednik gospod kaplan Alojzij Sagaj. Gospod, ki nas je zapustil, je bil glava in srce našega društva; društvene prireditve so bile njegovo delo. Posebno so mu bili pri sreči mladeniči, katere je po očetovsko zbiral okoli sebe, jih učil in bodril. Za vse to vam, častiti gospod, kliče: Bog plati! Trdneje bodi vaše zdravje, da bodete mogli nadaljevati svoje plemenito delo!

Cirkovec. Občinske volitve se bližajo za Cirkovec in novo občino Šikole. Volilne imenike z največjim strahom pregleduje tisti, ki se je nekaj najboljši potegoval za delitev, katera mu pa danes nič kaj ne diši. Vsi namreč vemo, če cmokne Johan s stolca dol, skobacal gor ne bo — n'kol!

Cirkovec. Župan Kušer je dal napraviti občinske letne račune. A kakšni so ti računi? Ne samo več stotakov, temveč kar nekaj tisočakov se je izdalo proti volji občinskega odbora. Mati županja so napravili dobro večerjo, a 10 odbornikov izmed 18 nas je podalo ugovor proti tako čudno skrpanem računskem zaključku, mastne krapče in klobase smo pa prepustili tistim, ki so bili menda silno — lačni. — Ubogi krapčarji, kako se nam smilite, ter pride za pustom — pepelnica.

Kapela pri Radgoni. Pred kratkim se je vršil občni zbor tukajšnjega bralnega društva. Ker je gospod Zemljič preobložen z obrambnim delom, se je izvolil za predsednika gospod Lovro Divjak. Najiskrenejšo zahvalo izreka odbor gospodu Zemljiču, ki se je z vsi vsmo potegoval za napredek društva. Živimo ob jezikovni meji. Kakor znano, je postal naskok na našo divno Kapelo od raznih ponemčevalnih zavodov silnejši. [Neobhodno je torej potrebno, da se združujemo v narodnem društvu, prizadevajoč si okrepiti mladino z duševno hrano, da postane krepostna in zvesta braniteljica narodnih svetinj.

Sv. Venčesl pri Slov. Bistrici. Pri Sv. Venčeslu, pošta Slov. Bistrica, je začela poslovati poštna nabiralnica, koje poslovodja ima tudi oskrbovati posredovanje in vročbo poštnih pošiljatev. Ta poštna nabiralnica bo v zvezi s poštnim uradom v Slov. Bistrici po trikratnem selskem hodu na teden (ob ponedeljkih, sredah in sobotah) med Sv. Venčeslom in Slov. Bistrico.

Podsreda. Domači slikar g. Anton Bruderman nam je naslikal lep oder in naredil račun res tako po domače, da se čutimo dolžne, se mu tukaj jasno zahvaliti za njegovo naklonjenost do izobraževalnega društva. Bog plati!

Podsreda. Kako je narasla reka Sena hotela mesto Pariz uničiti (s svojim navalom) s svojimi valovi, tako hočejo naprednjaki našo Podsredo zadušiti s svojim naprednim časopisjem. Poslali so v soboto cel zavoj „Narodnega Lista“ v Podsredo, baje okrog 40 izvodov, ki so naslovljeni na različne posestnike, vrle naše somišljenike. Pa vedite, vsiljivi naprednjaki, ta časnikarska povodenj ne bo storila škode, ker večina Podsredčanov že imamo svoje pravo mnenje o naprednjakih in njihovih naprednih listih. Nam ni treba iti daleč; saj iz naše podsredčke naprednjaške skupine lahko sklepamo, s kom imamo opraviti. — Eden, ki se ima za glavni steber Narodne stranke v Podsredi, ne izpolnjuje svojih verskih dolžnosti, drugi pa napravi v petek „fureš“ in vsiljuje na ta dan pečenko še drugim. Veste, vi prijatelji: mi Podsredčani pa smo, kakor večina kozjanskega okraja, verni, dobri katoličani, in taki hočemo ostati.

Teharje. Odkar se je na slovenskem Štajerskem ustanovila prepotrebna mladeniška organizacija, bil je njen namen, bodriti in napeljevati mladino h krščanskemu narodnemu delu, oziroma k zavesti za to. Da se skoraj v vseh župnijah vrši velik preobrat v tem oziru, se vendar nahajajo še občine, ki za gibanje nimajo veliko smisla. So li Teharje med zadnjimi? Cenjeni gostje z Celja, Št. Jurja in drugod, ki so posetili predstavo, koje so uprizorile gojenke gospodinjske šole z najboljšim vspehom, bi se gotovo izjavili, da cveti pri nas bujno društveno življenje. Pa še ni dovolj. Pri nas se pač splošno meni, da za takšno društveno delovanje smo že vse prepaletni, da celo „prenobl“! Kaj je temu vzrok? Ali bližina Celja in raznih tovarn, ali pa brezbriznost, vsled katere se osobito naša moška mladina čim dalje bolj pogreza v razne nasladnosti; posebno alkohol ima v naši župniji razmeroma veliko privržencev. Tukaj bo treba, da poseže vmes mladeniška organizacija, ki naj naš mladi živelj v resnici pripravi za boljšo bodočnost. Potem bi ne bilo v narodnem oziru toliko omahljivcev in mlacnežev ter se seasoma pripravili k prepovedi staroslavni Teharjev.

St. Pavel pri Preboldu. Graščinsko posestvo Prebold v Št. Pavlu v Savinjski dolini, last grofa Fünfkirchen, je kupila parcelijska družba v Celju in Trstu po svojem pooblaščenju mesarju Grenki v Celju. Graščina je bila prodana za 340.000 kron.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Naše bralno društvo je imelo dne 30. m. m. svoj redni občni zbor. Pri tej priliki sta prvič nastopila z govori predsednik in predsednica novoustanovljene mladeniške, oziroma deklishe zveze. Društvo šteje sedaj 153 članov. Izvolili so si za tekoče leto sledeči odbor: p. n. gospodje: Anton Pajtler, gostilničar v Brebrovniku, predsednik; Anton Janežič, župan v Brebrovniku, podpredsednik, kaplan Franc Štuhec, tajnik; Jakob Ozmec, kmet v Vinskem vrhu, blagajničar; Anton Janežič, kmet v Parlovskem vrhu, knjižničar; župnik Jožef Meško in trgovec Anton Golenko, odbornika; Martin Puklavec, kmet pri Sv. Miklavžu, in Bolfen Puklavec, župan v Hermancih, pregledovalca računov.

Ljubno. Na Svečnico se je vršil pri nas občni zbor izobraževalnega društva. Izvolil se je enoglasno stari odbor razun knjižničarja. Društvo ima sedaj veliko časopisov in lepih knjig. Želeti je, da bi veliko novih udov pristopilo in se tako organizirali v celo stotnijo, v kateri naj bo vsak član kot vojak na svojem mestu, ki ve, zakaj se mu je boriti, ki dela za vero in dom. Zato pa delajmo v tem letu naprej! Občine Ljubno, Luče, Solčava, ukrenite, da dobimo svoje-ga distriktnega zdravnika! Okrajni zastop pa bi naj izposloval, da bi dobili za okraj Gornjigrad živino' zdravnika. Naša gornjesavinjska Švica vzdihuje pod snežno odejo!

Sv. Jurij v Slov. gor. Ob tako neugodnem vremenu, kakor je bil zadnje nedeljo, dne 30. januarja ob priliki občnega zboru in naše društvene veselice, se sme obisk imenovati še zelo številen. Zlasti Lenarčani se niste ustrašili „mehke“ poti in ste prišli! Hvala vam! Iz poročila blagajnika smo spoznali, da je denarni promet društva znašal v letu 1909 799 K 27 vin., in sicer dohodkov 401 K 71 vin, stroškov 397 K 56 vin. Gotovo za društvo na deželi visoko število. Okrajna hranilnica šentlenartska je velikodušno darovala 70 K, za kar se ji društvo tem potom iskreno zahvaljuje. Časopisov je imelo društvo naročenih 13 v 54 iztisih, ki so se v bralnih krožkih prebirali doma, in sicer: 1 „Straža“, 1 „Mir“, 2 „Mladost“, 5 „Bogoljubov“, 5 „Domoljubov“, 1 „Vrtec“, 1 „Dom in Svet“, 10 „Slovenskih Gospodarjev“, 15 „Naš Dom“, 2 „Cvetje“, 5 „Glasnik“, 1 „Mohor“, 1 „Kmetovalec“. Vrhutega še 1 „Zarja“ in 1 „Slovenec“. Tudi društvena knjižnica se je pomnožila, zlasti z zabavnimi knjigami, da šteje zdaj okrog 1000 knjig, največ jih je seveda zabavne vsebine. Izmed 73 udov si je izposojevalo knjige redno 50 udov, in je vsak izmed teh prebral povprečno 20 knjig. Tudi na zunaj je društvo nastopilo. Priredilo je dve veselici s štirimi igrami: „Najdena hči“, „Za letovišče“, „Čašica kave“ in „Prepirljiva sosed“. O priliki društvenih prireditev v sosednjih župnijah je društvo priredilo tudi štiri izlete, katerih se je udeleževal zlasti pevski zbor. Pri domačih prireditvah so pridno nastopali mladeniči in mladenke z govorki in deklamacijami, kar ni ostalo brez sadu. Med mladino raste zanimanje za mladinski zvezi, ki se v kratkem preustrojitev v popolnem duhu mladinskega gibanja. Za to sta svoje tovariše, oziroma tovarišice navduševala na občnem zboru Maks Caf in Micika Androjna. Veselični program je istotako lepo uspel kar se tiče pesmi in igre „Poštna skrivnost“, kjer je zlasti ugajal Matic Srakar (Al. Fannedl), kot vedno. Pa tudi drugi so bili na svojem mestu, tako, da je bilo dovolj prisrčnega smeha. Ne smem pozabiti še na „nesrečno“ tombolo, ki je vsakemu obetala dobitke, a je kakor vedno, marsikoga varala. Tako smo se imeli pri nas v nedeljo, ko smo zopet združili koristno s prijetnim.

Zidani most. Med Zidanim mostom in Hrastnikom sta se sinoči okoli 11. ure vrtgali dve skali, ena dva kubična metra in druga eden in pol kubičnega metra, ter padli na železniški tir. Osobni vlak šte. 31 je zapeljal na skali ter pokvaril cel stroj in več vozov. Sreča je, da so še pravočasno ustavili brzovlak šte. 4. Tu gre vsa hvala strojevodji, ki je takoj pričel žvižgati in dal s tem znamenje brzovlaku, da je pravočasno ustavil. V slučaju pa, da bi imel osební

vlak šte. 31 le eno minuto zamude, bi gotovo brzovlak šte. 4 prej prišel na mesto nesreče, in ker ni bilo na levem bregu nobene trančice, bi skočil iz tira, ker je ravno tam ovinek, in bi tudi strojevodja od osebnega vlaka šte. 31 ne mogel videti nesreče, ter bi bil zapeljal na prevrnjeni brzovlak, in gotovo bi bilo mnogo človeških žrtev. — In vsega tega bi bila edino uprava južne železnice kriva, ker je vse progne čuvjave odpravila.

Zalec. Poročil se je Štefan Holobar, posestnik v Vrbjah, z Miciko Ribič dne 3. t. m. Vrlemu paru želimo obilo sreče!

Vrbje. Pred kratkim so se v Žalcu vršile občinske volitve. Zmagali so seveda liberalci, kakor smo sami pričakovali, ker je v trgu brez malih izjem vse liberalno. Pristaši Kmečke zveze smo se pa vseeno udeležili volitve, akoprav nismo upali na zmago, ker nočemo, da bi se hvalili liberalci, da je že vse prebivalstvo žalske občine v taboru Narodne stranke. Pri volitvi odbornikov niso bili posebno izbirčni; odborniku pri žalski občini je namreč potrebno samo dvojje: liberalci mora biti, in pa prvokom ne sme ugovarjati; saj sta še dva analfabeta v odboru. Liberalni naprednjaki so pri teh volitvah pritiskali posebno na tiste, kateri bi se volili z našo stranko, pa si niso upali iz strahu pred liberalnimi nasilneži, ki so jih strašili in motili z raznimi grožnjami in obljubami; nekateri pa raje volit niso šli, posebno oni, kateri živijo od zaslužka. Tudi v Vrbjah je par strastnih liberalnih zagriženec, ki so si tudi mnogo prizadevali, da zmaga liberalna stranka. Največ zaslug si je menda pridobil pri tej agitaciji bivši vaški župan; ko bi bil pač za vaše ceste in mostove tako skrben, kot za občinske volitve, bi ne bilo vse v tako slabem stanju, da je sramota za celo sovesko. Pri volitvi se je pri nas oziralo na vsako malenkost. Tako je n. pr. hotel ravno nek volilec naše stranke oddati svojo glasovnico, ko se oglasi en ud volilne komisije, da ta nima pravice voliti zaradi nekega malega kazenskega prestopka. Pa mož naj le sebe za nos prime, ker je že tudi njegov sin zaradi takega prestopka imel opraviti pri sodnji. Občudujemo pa posebno še požrtvovalnost in gorečnost občinskega tajnika. Sam je prevzel službo občinskega redarja, ker je sam donasal glasovnice, akoravno je moral gaziti do kolena sneg, da je mogel lažje navdušiti volilce za tako hvalisano „narodno“ stranko. Kolikor pa on ni dosegel, je dosegla pa pijača. Znano nam je, da so liberalni zaslepljenci za kupico vina pripravljali storiť vse, in ko bi jim gg. Roblek in pa Sirca ukazala poskakati v Savinjo, pa bi koj ubogali. Laž je pa tudi precej pripomogla k zmagi. Strašili so namreč ljudi, ako zmagajo klerikalci, da se bo moralo oskrbeti novo župnišče, staro pa podreti. Nekaj bi bilo že liberalcem všeč, namreč, da bi se župnišče res podrlo, toda ne z novim nadomestilo. Saj so že parkrat poskusili, ko so s kamenjem bombardirali župnišče, kako bi to šlo. Saj je znana že povsod divjost žalskih liberalcev, in celo življenja si ni svest, kdor je odločen njihov nasprotnik, kakor je n. pr. g. Zupanc, da je tako kremenitega značaja, da rajš škodo trpi, kakor da bi zatajil svoje versko prepričanje. Ko bi imeli v Žalcu več tako značajnih mož, kakor je g. Zupanc, ki bi se ne zbal ničesar, ne obrekovanja in ne osebnih napadov, ko se gre za dobro stvar, bi postal Žalec še slaven, kot je bil nekdanj.

Ribnica. Tukajšnje bralno društvo je priredilo dne 6. t. m. veselico. Predstavi „Ne kliči vraga“ in „Zgubljena stava“ sta se vrlo dobro igrala. Vsi igralci so bili na svojem mestu ter vloge dobro razdeljene. Vsakega posebej hvaliti bi bilo predolgo. Vsem naj velja iskrena zahvala, še posebej pa predsedniku, kateri se je veliko trudil, da je veselica tako izborna izpadla. Krasno je prepeval mešani zbor ter nas izborno razveseljeval z lepim petjem. Vzajemnost vse doseže. Tudi deklamacija, akoravno od začetnika, je bila vrlo dobra; govor o razvoju kmečkega stanu se je z zanimanjem poslušal. Akoravno so bile ta dan štiri veselice, je bila vendar ta dobro obiskana, in počastili nas tudi nekateri daljni gostje iz Puščave itd. Pogrešali smo pa nekatere goste, katere smo za gotovo pričakovali. Slova jači, neslova tlačii!

Pasji kontumac. Ker se je na opasen način začela širiti pasja steklina, se je odredil pasji kontumac v vseh občinah šmarskega sodnega okraja (polit. okraja celjskega) in rogaškega sodnega okraja (polit. okraja ptujskega), nadalje v občinah Poljčane, Peki, Brezje, Lušček vas in v enem delu občine Stanosko.

Šport.

Nemške alpske dežele zelo intenzivno gojijo zimsko športno prireditve, da na ta način tudi po zimi privabijo mnogo tujcev v svojo sredino. Tudi centralna vlada gre športnim prireditvam zelo munificenčno na roko. Iz ministrstva za javna dela prihajajo tisočaki in tisočaki različnim občinam za športne naprave. Tako je na primer dobila občina Mürzzuschlag za tekočo zimo 4000 kron državne podpore za napravo drsališča.

Za središče vsega športnega gibanja se vedno bolj povspenja Semering, ne samo zaradi lepote svoje lege, ampak tudi iz praktičnih razlogov: leži nekako v sredi monarhije, ob dobro upeljani železnični cesti in dobiva dan na dan z lahkoto novih obiskovalcev iz milijonskega rezervarja, iz Dunaja. Za to pa se avstrijski ljubitelji športa tudi trudijo, da po-

stane Semering športno mesto, ki je v vsakem oziru na višku, vabljivo ne samo za domačine, ampak privlačljivo tudi za internacionalni tujski promet.

Na Štajerskem stoji v prvi vrsti med športniki kraji Ljubno. Prej je bil Mürzzuschlag toda velika bližina s Semeringom in znani dogodki z okrajno glavario Mervay so temu mestu močno škodili.

Na Slovenskem Štajerskem se sicer med Slovenci tudi pridno goji zimski šport, toda dimenzije takih prireditev še niso prekoračile ozkih krogov najtesneje sprijateljenih rodbin. In vendar bi bili naši kraji zelo ugodni za sanjkanje, dirkanje in skakanje po belem snegu.

Koroško.

Celovec. Kako vzorno znajo gospodariti naši Nemci, se najlepše vidi pri blagajni celovške požarne brambe, ki je pod nemškonalno komando. Pri reviziji društvene blagajne je prišlo na dan, da primanjkuje okroglo 26.000 K društvenega denarja. Blagajnik Jos. Berger je sicer voljan primanjkačoo tisočake povrniti, a svet je pa vendar spoznal, kakšni ptiči se nahajajo v nam nasprotnem taboru.

Celovec. Pred kratkim se je širila vest, da bo vojno ministrstvo ustanovilo novo 17. korno poveljstvo s sedežem v Celovcu. Vendar ta vest nima resnične podlage ter jo vlada odločno zanikuje.

Celovec. Tudi naši nemško-nacionalni gospodje v deželni hiši so se navadili gospodariti po vzorcu svojih bratcev v Gradcu. Predloženi proračun koroške dežele tudi kaže primanjkljaj, ne sicer 4 milijone, kakor štajerski, pač pa „neznatno svotico“ — 446.030 kron. Res na deficite se pa razumejo Nemci, bodisi da so štajerske ali koroške pasme.

Vznenmirajoče vesti iz Rablja. Po Rablju krožijo vesti, ki vznemirjajo in begajo tamošnje prebivalstvo. Nekatere družine so slišale ponoči zamolklo pokanje iz globočine. Vsi menijo, da se zemlja tam okrog zopet udere. Pri neki hiši se je že opazilo, kakor poročajo nemški listi, da se je nekoliko udrla. Dejstvo je, da so morale vse družine zapustiti hiše okrog pogreznjene bolnišnice.

Velikovec. V našem „Narodnem Domu“ smo dobili novega gostilničarja imenom Peter Cingler. Takoj pri njegovem nastopu 1. februarja smo sprevideli, da bo novi najemnik res izvrsten gostilničar in mesar, žena njegova bo pa kuhinja v našem „Narodnem Domu“ ohranila staro dobro ime. Oba sta tudi vneta narodnjaka. Slovenci v „Narodni Dom!“

Velikovec. Dne 31. januarja je naša pošta vrnila pismo, na katerem je bila na zadnji strani priplepljena narodno-obrambna znamka, češ, da so ti koliki konfiscirani. Zakaj pa niso konfiscirali tistih pušk, s katerimi so Nemci ustrelili Slovenca Lundra in Adamiča?

Velikovec. (Če jezika ne znajo.) Dne 26. m. t. I. je prejela neka stranka v Velikovecu sledečo brzojavko z naše pošte: „Prdete, batra so umrli, pogreb po petek.“ Ali je brzojavka tako pokvarjena prišla iz Celovca, ali se je pokvarila v Velikovecu, to je vseeno. To le kaže, kake neumnosti izvira iz neznanja jezika. Če se pritožimo na višja mesta, se reče, da je zadosti uradnikov, ki znajo slovenski. Da — takih je res zadosti, ki pri našem sodišču ljudi „zunaj mečejo“, namesto da bi jih „ven vrgli“, pri pošti pa „prd . . .“. Če bi se narobe godilo kje na Nemškem!

Kranjsko.

Kranjski liberalci se grozno boje, da bi kak pristaš S. L. S. postal minister. Zadnje dni se je namreč raznesla vest, da dobe Jugoslovani ministriški portfeli, in v liberalnih listih se je naglašalo, da to mesto zasede najbrž Oton pl. Detela, prejšnji deželni glavar kranjski. Radi tega se „Slovenski Narod“ silno zaganja v pl. Detelo, ter pravi, da on sploh ni zmožen za ministra. Za „Narodom“ seveda mora pričapljati tudi naš „Narodni Dnevnik.“ Če bi on ne izrekel „merodajnega mnenja“, pa bi šla gotovo vsa naša politika rakom žvižgat.

Poslanec Kobi je obhajal dne 7. februarja svojo srebrno poroko. Sam presv. knezoškof ljubljanski ga je počastil s svojim obiskom na njegovem domu. Izročil mu je ob tej priliki tudi papežev red: „Pro ecclesia et Pontifice“ v znak zaslug, ki si jih je ta dični poslanec pridobil pri svojem vnetem delu za prosopeh in blagor ljudstva. Vnetemu pristašu S. L. S. naše najsrčnejše čestitke!

Častnim občanom je imenoval občinski odbor v Šmartnem pod Šmarno goro gospoda dr. Ivana Šusteršiča in Fr. Povšeta, oba državne in deželna poslanc. Ta dva odlična prvoboritelja našega ljudstva na Kranjskem sta si stekla obilo zaslug za to občino. Čestitamo!

Primorsko.

Trst. Tukaj se je ustanovila podružnica centralne banke nemških hranilnic. Nemštvo prodira proti Adriji.

Lloydov arzenal v Trstu definitivno prodan vladi. Tržaški Lloydov arzenal, v katerem je zaposlenih kakih 3000 delavcev, je konečno definitivno prodan vladi, ki rabi to zemljišče v svrhu spopolnjevanja novega Fran Josipovega pristana pri Sv. Andreju. Projekt gradbe novega arzenala se opusti, pač pa

bo Stabilimento tecnico povečal ladjedelnico pri Sv. Marku in bo avstrijski Lloyd mogel na podlagi dogovora graditi tam svoje ladije. Tudi se poveča ladjedelnica pri Sv. Roku, kamor pristopi Lloyd kot velik akcijoner. Delavstvo, ki ostane na razpolago vsled opustitve Lloydovega arzenala, dobi delo deloma v povečanem obratu Stabilimenta, deloma pa v Lloydovih delavnicah za popraviljanja, kakor tudi v bližnji ladjedelnici pri Sv. Roku. Podpirala se bo pa tudi ladjedelnica v Tržiču. Dogovor med vlado in Lloydom se izvede tekom treh let. Usoda avstrijskega Lloydja je torej s tem zapečaten!

Vina je letos po Vipavskem še mnogo. Skoro po nobeni ceni se ga ne more spraviti v denar. Pravijo, da ga kupuje ljubljanski Bolaffio po 18 K hektoliter. Z vinotočami ni nič v domačih občinah. Trebalo bi zakona, ki bi dovoljeval vinorejcem, da bi smeli tržiti vino lastnega pridelka tudi v drugih občinah. Deželni zbor je sklenil v eni zadnjih sej, naj se naprosi vlada, da bi smeli naši vinogradniki tudi v Trstu obdržavati vinotoče, kar je vsekako hvalevredna misel in le želeli je, da bi vlada upoštevala ta sklep deželnega zbora. Nam bi se zdelo umestno, da bi vlada dovolila vinorejcem točenje vina lastnega pridelka tudi v Gorici in v drugih večjih nevinorodnih občinah, kjer morajo ljudje sedaj še precej drago plačevati vino v gostilnah in večkrat še ne prav dobro. S tem bi se vinorejcem dala prilika, da bi spravili vino v denar, da bi svoja domača opravila opravili in sebe in družino preživeli. Ubožni vinorejci, ki stavijo ves svoj up in vsa rešitev v prodajo vina, bi se gotovo radi posluževali razpečavanja svojega vinskega pridelka takim potom.

Poslanci S. L. S. na delu za ljudstvo. Kraški deželni poslanec dr. Stepančič se je v zadnji seji goriškega deželnega zbora gorko zavzel za svoje volilce, kraške rojake. V obširnem govoru je dokazoval grozno delo kobilic na Krasu, ki pokončujejo travnike, polje, sploh vso zelenjavo. V svojem govoru je povdarjal bedo in pomanjkanje kraškega ljudstva, katero še pomnožujejo kobilice. — Deželni zbor je dovolil za pokončevanje kobilic 17.000 kron, 25 % proračunjenega potroška za to akcijo. Vlada je obljubila 60%, občine pa naj bi prevzele 15% potroška. A peticijski odsek deželnega zbora je prišel do prepričanja, da so občine same najhujše prizadete in ne morejo sprejeti nikakega bremena za to akcijo, in se zaradi tega priporoča visoki vladi, naj prevzame ona še ostalih 15%.

Strašen zločin. V torek so aretirali v Sesljanu Frančiško Leban, rojeno Sardeč, in Josipa Gašparina, delavca v kamelonomu v Sesljanu, pristojnega v Radovljico. Leban je omožena. Njen mož, doma iz Komna, pa ne živi pri njej, ampak dela nekje v Trstu. Leban se je preživljal s tem, da je dajala delavcem v Sesljanu stanovanje in hrano. Tako je dajala tudi Gašparinu že pet let hrano in stanovanje in je baje imela z njim pregrešno razmerje. Na obeh leži sedaj strašen sum, da sta sežgala dvoje novorojenih detet v peči. To je izpovedala orožnikom, ki so bili o tem obveščeni po nekem delavcu, 12letna hčerka Lebanova, Rozalija, ki je baje vse to videla z lastnimi očmi. Oba se nahajata sedaj v komenskem zaporu. V četrtek se je podala v Sesljan posebna sodna komisija.

Narodno-obrambno delo.

Narodna odločnost Čehov. O priliki vojaškega nabora za prerovski in kojetinski okraj na Moravskem je prinesel okrajni tajnik nemške izkaze vojaškemu naboru podvrženih mladeničev. Proti temu so češki župani odločno protestirali ter izjavili na usta predsednika zveze županov kojetinskega okraja, da odklanjajo sodelovanje pri predstoječem naboru. Se-le, ko je pozneje došli okrajni komisar obljubil, da se v bodoče priredi češke imenike, so se češki župani udali, tako da je le bilo možno začeti z vojaškim naborom.

Südmark toži nemške krščansko-socialne liste. Ker so glasila krščansko-socialne stranke v poletju Südmarko močno napadala vsled tega, ker je ista v Št. Ilju in v njenih naseljeniških krajih naseljevala skoraj izključno same protestante, je vložilo vodstvo Südmarke proti listu „Linzer Volksblatt“ tožbo. Čudno pa je, da si Südmark ni upal tožiti drugih kršč. pisanih listov, kakor „Grazer Volksblatt“, „Reichspost“ i. dr. Ta pravda bo še bolj pokazala svetu, v kakem štilu da deluje Südmark za razširjanje nemštva in protestantizma!

Za obmejne Slovence so darovali: Mohorjani pri Sv. Križu nad Mariborom 5 K; Ivan Hlebič nabral med svati novoročencev Jožefa Pajtura in Helene Elžnik pri Sv. Križu nad Mariborom 13 K; Mohorjani v Zrečah 3 K; na gostiji Rečnik-Sadek na Brinjevi gori 5 K 60 v; na svatbi Rezman-Rojnik v Št. Juriju pri Velenju 6 K; na gostiji podpredsednika Z. S. M. gospoda Franca Žličarja pri Sv. Juriju ob juž. žel. 12 K.

30letnica nemškega Schulvereina se bo obhajala v Gradcu. Mesto Gradec, oziroma tamošnji nemški zagriženci, se že sedaj pridno pripravljajo, da 30letnico obstoja tega svojega „obrambnega društva“ na kolikor mogoče kričeč način proslavijo. Do 30tega občnega zbora upajo Nemci, da bo Roseggerjeva ustanova dosegla svoj višek. Torej že 30 let smo Slovenci na jezikovni meji prodani potujajoči sili tega nemško-nacionalnega društva. Koliko sto in sto ne-

dolžnih slovenskih otročičev se je že v tem času od-
tujilo milemu maternemu jeziku!

Kaj pa mi? Ciril-Metodova družba mesto da bi
skrbela za slovenske šole ob jezikovni meji, pa pro-
pagira liberalizem, z nabranim denarjem podpira li-
beralne agitatorje, a la Prekoršek, ter svoj čas ni
pripustila, oziroma ne pripusti, da bi tudi katoliško
misleči Slovenci sodelovali v vodstvu tega društva, ki
je prvotno bilo namenjeno Slovincem brez razlike
stranke. Konec tega žalostnega razvoja, ki je trajal
nekaj let in ga je pospešila strastna agitacija radi-
kalnega in liberalnega studenta, je ta, da je zdaj Ci-
ril-Metodova družba utrdila sicer falitnega liberaliz-
ma med Slovenci. Obmejni Slovenci z zaupanjem gle-
dajo na „Narodno Obrambo“, ki bo kmalu stopila v
življenje.

Roseggerjev sklad pa — Slovenci. Do 15. ja-
nuarja so Nemci zbrali za znano Roseggerjevo usta-
novo že 889 podpisov. Sedaj jih utegne manjkati le še
sto; torej bo že skoraj dvamilijonski fond v prid nem-
škemu Schulvereinu zbran. In potem se bo začelo zo-
pet še z večjo silo ponemčevati slovensko deo in ta-
ko zastrupljati naše ljudstvo z germanstvom in — pro-
testantizmom. Koliko pa smo že nabrali mi Slovenci
za naš obrambni sklad? V primeri s tem Roseggerje-
vim fondom res bore malo. Pač res! Mi se razumemo
skoro samo na jadikovanje — a na sklad za obmejne
Slovence pa pozabimo! Rojaki! Posnemajmo Nemce v
obrambnem delu.

Za obmejne Slovence se je nabralo na gostova-
niju Franca in Marjete Sušec v Orehovi vasi — na-
bral Martin Kmetec — 7 K 20 vin. na gostiji Simona
in Lize Kuhar na Rogoznici pri Ptujju 4 K 80 vin.

Za Sentiljski dom je daroval Glinik Fr., Gra-
dec, 2 K. Živelj posnemovalci!

Na Ogrskem in pri — nas.

V mnogem oziru nam Ogrska daje dober vzgled
— dasiravno njene politične homatije niso bogve ka-
ko privlačne.

V veszprimanskem komitatu se je uvedel kme-
tijski pouk za vojake. V tem tečaju se ne poučuje vo-
jaštvo samo o racionalnem kmetijstvu in živinoreji,
ampak delajo se tudi razni praktični poizkusi. Pre-
davanja vodijo živinozdravniki, občinski tajniki, vino-
rejski nadzorniki, pravniki in drugi strokovnjaki.

Vojaki, ki se zelo pridno udeležujejo teh tečajev,
bodo nesli zlata vredne nauke za bodoče življe-
nje na svoje domove.

Pri nas v Avstriji pa o takih važnih rečeh niti
pojma nimajo. Pred kratkim je namreč vojno mini-
strstvo, — kakor poročamo tudi na drugem me-
stu, — odbilo prošnjo nižjeavstrijskega kulturnega
sveta, naj se uvede tudi v Avstriji kmetijski pouk
za vojaštvo. Tukaj se najbolj vidi, kako se zanima
naša vlada za izobrazbo kmečkoga stanu.

Narodno gospodarstvo.

Nove določbe za erarične konje, ki jih imajo
zasebniki v oskrbi. Konji, katere daje naš erar po-
sestnikom, oziroma drugim zasebnikom v porabo, pre-
idejo od sedaj naprej že po petih letih uporabe v po-
polno last dotičnega, ki je imel ves ta čas konja v
oskrbi. Ta določba je bila na Mažarskem že dosedaj
v veljavi. Pri nas pa se je moralo takega eraričnega
konja imeti dosedaj šest let v oskrbi, predno je pre-
šel v zasebno last. Dosedaj je erar zahteval, predno
je izročil take dopustne konje zasebnikom, vložek 10
ali 20 K. V prihodnje tudi to odpade. Pri konjih pa,
ki so se leta 1909 oddajali, še ostanejo prejšnje stare
določbe v veljavi. Nova določba tudi naglaša, da se
bo število za privatno oskrbo določenih dopustnih
konj to leto znatno povečalo.

Graška zveza štajerskih kmetijskih zadrug je
šela koncem leta 1909 342 članic. Rajfajzovk je bilo
272, in sicer na Zgoranjem Štajerskem 73, na Sred-
njem Štajerskem 170 in na Spodnjem Štajerskem 29.
V zadnjem številu je 21 popolnoma slovenskih zavodov.
Dva denarna zavoda sta ustanovljena po Šulce-
deličevem sistemu. Raznih drugih zadrug je 67, med
njimi je 29 živinorejskih. Med raznimi zadrugami je
15 slovenskih, tako da šteje graška zveza vsega sku-
paj 36 slovenskih članic. Končno je član te zveze tu-
di Kmetijska družba. Delokrog zveze je omejen na
Štajersko.

Svinjereja. Na Češkem so začeli ustanavljati
svinjerejska društva, in sicer za v č sodnih okrajev
skupaj.

Zavarovalnice za živino. Na nemškem Če-
škem je že toliko zavarovalnic za živino, da snujejo
sedaj zvezo takih zavarovalnic v Žateu. Zavarovalni-
ce so izpeljane po občinah.

Denarno združništvo na Ruskem.
Tudi v Rusiji vladata v denarnem združništvu dva
sistema: Šulce-Delič, drugi pa je podoben Rajfajzov-
nemu. Dne 1. prosinca 1909 je bilo 1644 Šulce-delič-
čevk. Leta 1902 so znašala aktiva teh zavodov okrog-
lo 66 milijonov rubljev (1 rubelj je približno 3 K 77 v.
avstr. vrednosti), samo posojila znašajo 55 milijonov.
V pasivih je vlog 38, deležev 15, rezervnih zakladov
3 in dobička 1.5 milijona rubljev. Za leto 1906 je se-
stavljena statistika samo za 847 teh zavodov, a že ti
izkazujejo aktiv 53 milijonov. Leta 1902 je bilo v 644
zadrugah 443.000 zadržnikov, leta 1906 v 847 zavodih
399.600 članov.

Rajfajzovk je bilo dne 1. kimovca 1907 nad
3500. Statistika je sestavljena za 1. aprila 1909, in si-
cer od 2853 teh zadrug. Aktiva 47 milijonov rubljev,
in sicer je posojil 43 milijonov. V pasivih zanimajo
sledede številke: vlog 22, deležev 1.8, rezervnih za-
kladov 1, dobička 1.7, izposojil 14 milijonov rubljev.
Dne 1. prosinca 1907 izkazuje statistika za 1199 za-
drug še le 15 milijonov aktiv. Dne 1. aprila 1909 je
bilo v 2853 zavodih 1,420.000 zadržnikov, povprečno
490 v vsaki zadrugi.

Uvoz žita v Avstrijo. Med 30. januarjem
in 3. februarjem t. l. se je v našo državo uvozilo:
56.639 met. stotov pšenice, 18.017 rži, 8 m. st. ovsu in
9435 m. stotov koruze. — Na Ogrsko pa: 61.337 met.
stotov pšenice in 519 met. stotov koruze. Skupni uvoz
pšenice v Avstro-Ogrsko znaša med tem časom 117.976
meterskih stotov.

Kmetijski pouk med vojaki. Nižjeavstrijski de-
želni kulturni svet je vložil na vojno ministrstvo pro-
šnjo, naj bi se vojake, sinove kmečkih starišev, po-
učevalo v vojaških letih v kmetijstvu, da bi v 3letni
službeni dobi ne izgubili vsega veselja do dela na
domači grudi. Vojno ministrstvo pa je to prošnjo od-
klonilo, češ, da je izpeljava tega sveta neizvedljiva.
Zakaj pa je bilo mogoče v italijanski vojski? Največ
vojakov daje kmečki stan, a da bi šla vojna uprava
kmetom na roko, še ni bilo slišati. Z obžalovanjem se
mora celo povdarjati, da nekateri častniki in podčast-
niki naravnost zametujejo in ponižujejo med moštvom
kmečki stan s psovki, kakršne si morejo izmisliti
samo „prebrisane“ glave. Tako se ubija ljudem ve-
selje do dela. Sicer je mnogo častnikov, ki niso taki,
toda bele vrane so res povsod redke. Zeleti pa je in
zahtevati, da obrača naša vojna uprava več svoje
pozornosti kmečkemu stanu, ki ji daje res najboljšo
vojake.

Čas za režnjo cepičev. Ako hočemo hraniti ce-
piče za cepljenje pozno spomladi, rezati jih moramo
meseca januarja ali februarja. Take cepiče je pove-
zati v snope in jih zakopati do polovice v zemljo v
kaki sencu, ali pa v kleti v pesek. Posebno za cep-
ljene „za lubad“, kakor cepimo navadno kostanj in
sploh stareje drevje, jih moramo dati v hladen kraj,
kjer ne poženejo prehitro, ker se vrši to cepljenje še
le meseca aprila ali maja. Za cepljenje, ki se vrši v
marcu, je najboljšo rezati cepiče sproti, kakor se jih
rabi. Kedar režemo cepiče, paziti je na to, da so
zdravi in da jih toča ali kaka druga bolezen ne bi
pokvarila. Najboljše oči so navadno na sredini eno-
letne mladike.

Zopet povodenj v Parizu.

Ni še pretekel dober teden, ko je bil Pariz sko-
raj cel v vodi, ter je napravila povodenj samo v Pa-
rizu in okolici nad eno milijardo škode, že zopet pri-
hajajo poročila, da reka Seine silno močno narašča
in proti Parizu zopet nevarnost, da bo še enkrat pre-
plavljen. Kolodvorski okraj je že sedaj v dolžini 80
metrov pod vodo. Reka Seine narašča sedaj dnevno
za 30 cm. Ubogo ljudstvo!

Razgled po svetu.

Nova Edisonova baterija. Že pred leti je napovedal
Edison, da izumi neko posebno vrsto baterije, ki bo znatno
zmanjšala stroške modernih prometnih sredstev, kakor
n. pr. avtomobila, motorja itd. Te dni so se vršili poskusi
v New-Jersey-u. Ta baterija je nameščena v vozu, v ka-
terem je 24 oseb, a skupna sila je iznašala 50 konjskih
sil. Strokovnjaki, ki so prisostvovali poskušnji, so se izrazili
vrlo pohvalno. Strošek pogona s to baterijo iznaša za eno
miljo 4 stotinke. — Edison meni, da bo ta baterija revoluci-
jonirala vsa prometala in da se prevažanje znatno poceni.

Katoliški župnik — župan. V Združenih drža-
vah Severne Amerike so Italijani ustanovili novo na-
selbino z imenom Tortilowo v pokrajini Arkansas.
Ta naselbina bo te dni povzdignjena v mesto. Prebi-
valci tega novega mesta so se pred nekaj leti prise-
lili iz južnih krajev, ter so pod vodstvom katoliškega
duhovnika Petra Bandini spremenili poprej samotni
kraj v prijazno in rodovitno selo. V kratkem času se
je po zaslugi Bandinija ta kraj tako razvil, da po-
stane mesto. Prvi župan tega mesta bo pa — župnik
Peter Bandini.

Strup v mašnem vinu. V župni cerkvi v Villa-
franco se je pri službi božji zastrupil z mašnim vi-
nom župnik Rosignori, ki je mesto monsignora Zam-
perini bral sv. mašo. Ko je Rosignori izpil iz keliha,
se je zgrudil mrtev pred altarjem. Zastrupljeno vino
je bilo namenjeno monsignoru Zamperini, ki je vodja
krščansko-socialne stranke v dotičnem kraju. Dejan-
ja so osumljeni trije ministranti, ki so najbrže bili
najeti iz političnih motivov od svobodomiselcev.

Črno mesto. Znani potovalec Kozlov, ki se je
nedavno vrnil iz velikega potovanja skozi centralno
Azijo, pripoveduje v angleškem listu „Geographical
Journal“ o odkritju nekega starega kitajskega mesta.
Spomladi lanskega leta je zadel Kozlov na svojem po-
tovanju po Mongoliji na razvaline nekega mesta, ki
leži 15 km proč od najvzhodnejšega toka reke Edzing-
gol, ki se porazgubi v gobski pustinji in priteče izpod
Nanšana. Mesto se imenuje Karakoto ali črno mesto.
Iz najdenih listin se spozna, da je bilo Karakoto v 11.
in 12. stoletju glavno mesto tangutske države Hzi-
zia in fe bilo prav močno razvito. Mesto samo je pa
še starejšega obstanaa. Tanguti, ki stanujejo že štiri

stoletja v teh krajih, izjavljajo, da so njih predni-
ki že našli razvaline mesta take, kot so sedaj, nam-
reč kot mesto kitajskega značaja z velikim zidom na
zvišeni terasi. Kozlov je zadel najprvo na od peska
napol zasute grobove, prišel potem do stolpa trdnjavi
podobne zgradbe in konečno do popolnoma zasutega
zidovja. Za tem zidovjem se nahaja četverokotni pro-
stor, obdan od hišnih razvalin, kjer je bilo najdenih
mnogo knjig, pisem, dokumentov, kovanega in papir-
nega denarja iz časa dinastije Mindov, žensko okra-
sje, hišno orodje, budistiške svečeniške posode itd.
Po izročilu mora biti pod temi razvalinami zakopanih
še ogromno zakladov, ki jih je zadnji vladar Karaka-
ta Karatiantzion zakopal. Ta je mislil, da ima ne-
premagljivo vojsko, s katero je mislil premagati Ki-
tajske. Toda zvit Kitajci so ga premagali, ga gnali
do glavnega mesta, katerega so oblegali in tako pri-
pravili vladarja do zadnjega obupnega boja. Preje je
dal ta zakopati vse svoje zaklade vsega skupaj 80 voz,
usmrtil svojega sina in hčer ter obe ženi, da ne pri-
dejo v roke sovražnikom. Odprtina v zidu, kjer je na-
pravil zadnji izpad proti sovražnikom, se vidi še se-
daj. Našel je z vsemi svojimi zvemimi smrt v boju;
zakladov pa niso mogli najti vzlic vsemu iskanju in
poizvedbam. Mongoli pripisujejo to nekemu čarobne-
mu reku vladarja, po katerem so našli domačini me-
sto zaklada dve veliki rudeče-zelene pegasti kači.

Galicija — obljubljena dežela judov. Čudovito
naglo rase judovska last v Galiciji. Potomcem Abra-
hamovim je Galicija res prava obljubljena dežela.
Skoraj vse tovarne in druga večja podjetja, petrolej-
ske vrelece in čistilnice, ter druge naravne zaklade
imajo judje v svoji lasti. Najlepše nam o napredova-
nju galiških židov govore številke. Leta 1868 se je do-
volilo židom imeti zasebno last in že leta 1869 so imeli
38 veleposestev v svojih rokah. Tako so judje potem
leto za letom si vedno več tal pridobili, in danes je že
okroglo 1100 veleposestev v judovskih rokah, dočim
posedeujejo Poljaki komaj nekaj čez 900 veleposestev.
Te povodnji so največ Poljaki sami krivi, ker so pre-
več mirno gledali, kako židje gospodarsko napreduje-
jo. — Tudi gališki kmetje kruto čutijo židovsko go-
spodstvo. Vsako leto pride povprečno do 2000 kmeč-
kih posestev na boben, samo vsled judovskega odu-
rušstva. Sedaj gospodarijo židje na približno 70.000
kmečkih domovih. Prejšnji lastniki Poljaki pa so ali
hlapeci na nekdanjih svojih posestvih, ali pa se izse-
lijo v Ameriko. Še slabše je v galiških mestih. Vse
boljše trgovine in obrti so last židov, celo 85% vseh
mestnih hiš ima židovske gospodarje. Res žalostne
razmere! Pravi židovski Eldorado!

Železnica pod morjem. Železniški predor pod
morskim prelivom La Manch, ki bi spajal obrežje
Francoske z angležkim, je še vedno samo sen veli-
kih tehnikov. A poroča se, da se namerava sicer
manjše, a podobno velikansko delo ustvariti v pri-
meroma kratkem času. Danski tehnični strokovnjaki
že več mesecev marljivo razpravljajo, kako bi bilo
mogoče, ustvariti zvezo med švedsko-norveško in pa
dansko obaljo potom prelora, ki bi vodil pod mor-
jem od Kodanja do Mahneja. Posebno senzacijo je
izzval sedaj načrt o tem predoru švedskega inžen-
irja Kitgarda, s katerim se je bavil več let. V po-
četku se ni veliko verjelo njegovemu načrtu, a je
sedaj dosegel inženir ž njim veliko zaupanje v Dan-
skem in Norveškem. Splošno je mnenje strokovnja-
kov, da je s pomočjo sedanje moderne tehnike ta
načrt izvedljiv, in da se bodo v najkrajšem času
začeli z njim baviti tudi merodajni krogi. Grajenje
tega predora po načrtih Kitgarda bi ne delalo po-
sebnih težkoč. Pod zemljo bi bil povprečno 10 me-
trov globoko. Skupna dolžina te proge pa bi zna-
šala 36 km. Železniški promet bi se vršil s pomočjo
elektrike. Ako se računa železniško brzino s 60 km
na uro, bi znašala razlika železniške in pomorske
voznje iz Danske na Norveško 1½ ure.

110.000 brezposelnih delavcev vsled povodnji.
„Petit Parisien“ pravi, da je glasom podatkov, ki jih
je zamogel list dobiti, vsled povodnji brez dela krog
110.000 delavcev, od teh 25.000 v Parizu, 85.000 pa v
departementih Seine in Oise.

Samoumor generala. Kakor poročajo graški li-
sti, se je v torek opoldne na Schlossbergu FMLJ
Rudolf baron Salis-Samaden z revolverjem vstrelil v
glavo. Vzrok samoumora ni znan.

Književnost in umetnost.

Časopis za zgodovino in narodopisje. O tem
listu je prinesla tudi februarjeva številka „Ljubljan-
ski Zvon“ zelo laskavo kritiko. O Zgodovinskem dru-
štvu, ki izdaja list, piše: „Društvo šteje danes 343
članov, pa bi jih lahko bilo mnogo več. Ustanovilo si
je muzej in arhiv, ki sta, dasi v početkih, zelo zani-
miva. Društvu, ki — v kljub mnogim, tudi „domačim“
zaprekam — neumorno deluje in lepo napreduje, že-
limo v prihodnje še lepših uspehov.“

Zlata doba. Protialkoholno glasilo. 1. številka.
Letnik IV. Vsebina: Spomenica gospodom poslancem
S. L. S. — Naša bilanca o preteklem letu. — Alkohol
in telesna moč. — Če že pijete, pijte edino-le domače
vino! — Kako so ozdravili pijanca. — Raznoterosti.
— „Zlata doba“ izhaja v Ljubljani desetkrat na leto,
ter ima namen, vcepiti slovenskemu ljudstvu v srce
smisla za treznost. List, ki ga zelo toplo priporočamo,
stane na leto 3 K, za dijake 2 K, ter se naroča v Ma-
rijanišču v Ljubljani.

MALA NAZNANILA

ki se prejema po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.
Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Nikoli več

ne bom menjal mila, odkar rabim **Bergmann-ovo Steckenpferd-lilijno milo** (znamka Steckenpferd) od **Bergmanna & Co., Tešin** na Labi, ker je to milo najbolj učinkujoče od vseh drugih zdravilnih mil zoper pege; pospešuje tudi, da ostane polt sveža in lepa. Komad stane 80 vin. in se dobi v vseh lekarnah, drožerijah itd.

500 hl najboljšega haloškega vina iz l. 1909, že dvakrat pretočenega, proda po K 30— do 40— loko žel. postaja „Posojilnica Sv. Barbara v Hal.“ 17

Služba organista in cerkovnika je v Timenici, p: Skofjivdor blizu Celovca izpraznjena in se lahko hitro nastopi. Pogoji ugodni. Prosilci, vešči kakoga rokodelstva, imajo prednost. — Zupnijski urad Sv. Jurja v Timenici.

Mladenič,

ki je z dobrim vapehom izvršil viničarski tečaj, želi priti za šafarja ali nastopiti kako drugo službo. Naslov Jožef Jančič, Laporje pri Slov. Bistrici. 13

Delavnica za popravila!



Velika zaloga ur, dragočnosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoj! Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura K 3-50
Pristna srebrna ura " 7-
Original omega ura " 18-
Kuhinjska ura " 4-
Budiljka, niklasta " 3-
Poročni prstani " 2-
Srebrne verižice " 2-

— Večletna jamstva.
Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach

urar in očalar
Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlatino in srebro.

Uradne zavitke z natisom in brez natisa, vsake velikosti priporoča Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Pozor!

priporočava novo došle kasete pismenega papirja, albumov za slike, dopisnice in poezije. — Velika izber božičnih in novoletnih dopisnic, božičnih okraskov itd. — Največja zaloga barvanega in svilenega papirja vsake vrste, zlatega in srebrnega papirja, zlate pene, žice in perje za cvetlice, šumeče zlato, podobice za jaslice in napravljenih jaslic.

NA DEBELO! NA DROBNO!
Goričar & Leskovšek, Celje.

Leitersberger Weinstube (Hotel „ALWIES“)

priporoča izvrstna pristna vina, zmiraj sveže marčno pivo in dobro kuhinjo.

Za društva posebna soba.

Edina narodna trgovina čevljev Štefan Strašek, Celje

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev za gospode, dame in otroke; posebne čevlje za ples, bele in lakaste po najnižji ceni! 7

Cerkveni in sobni slikar in pleskar Franjo Horvat MARIBOR, Kasinogasse štef. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča
:: dela. :: 53
Postrežba točna! :: :: Cene nizke!

Edina narodna steklarska trgovina Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kamnine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobce. Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!
Na debelo. Na drobno.

M. E. Šepec, Maribor

Grajski trg stev. 2

Za nakup priporočamo trdko

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robe, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štufe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni evilih, perje za blazine itd. 7

Hotel

Pri belem volu v Celju

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago: : : 51

: se priporoča za obilni obisk. :

Olje

od motorja oddaje 100 kg. po 25 K
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru,
Tegethofova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi preč. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin. 78

V nujnih potrebah se vsakovrstna obleka v 24 urah zgotovi.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.
Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.
Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.
Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5 % do 5 1/2 % brez in z amortizacijo.
Posojila na zastavo vrednostnih listin.
Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.
Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.
Brezplačno reševanje vseh zadev. 4

Izvrstni molitveniki

SO:

Herg, Venec pobožnih molitev in sv. pesmi . . . K 3-50
Rozman, Dekliške bukvice „ 3—
Venec svetih pesmi . . . „ 2—
Prijatelj otroški . . . „ 40
Sv. Opravilo . . . „ 1-35

Vsi ti molitveniki se dobijo tudi v zlati obrezi in stanejo potem okoli 50 vinarjev več. Poština znaša 20—30 vin. za 1 knjigo.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
v Mariboru.

Podpisano ravnateljstvo naznanja tužno novico, da je gospod

Boštjan Polančič

ki je blizu 25 let zvesto služil kot hišnik v mariborski bogoslovnici, po dolgi mučni boleznici previden s svetimi zakramenti ves vdan v voljo božjo v 64. letu svoje starosti danes popoldne ob pol treh mirno v Gospodu zaspal.

Sprevod bo v soboto ob dveh popoldne iz bogoslovnice na mestno pokopališče.

Zadušnice in bilje za rajnega bodo v soboto ob pol 6. zjutraj v cerkvi sv. Alojzija. Ponedeljek ob desetih bo tudi za njega v stolnici črna sv. maša.

Rajni se priporoča vsem znancem v po-božno molitev.

V Mariboru, 10. svečana 1910.

Ravnateljstvo bogoslovnice.

Druga obvestila se ne bodo razpošiljala.

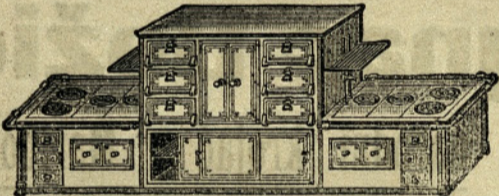
PREVIDNOST

skrbne
gospodinje

temelji na tem, da pri nakupu Kathreiner Kneippove sladne kave ne zahteva samo sladne kave ampak vsakokrat izrečno naglašajo, da hoče Kathreiner in vzame le take izvirne zavitke, na katerih se nahaja slika župnika Kneippa kot varstvena znamka in ime Kathreiner. Le ti znaki jamčijo za pristnost Kathreinerja.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.



Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Volneno

blago, cefiri, batisti in perilni kambrik za ženske obleke v velikanski izbiri in po čudovito nizkih cenah se dobi v narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje

Vzorci proti vrtni zastoj in pošiljatve čez K 20— franko. Prepričajte se o „Bomba“ tkanini, katera je preiskušena najboljša za žensko in moško perilo. — Kos 23 met. franko K 15.50. Cajgasti ostanki po 20 met. trpežni K 8—, fini K 10—, zelo fini K 12—.

Svoji k svojim!



Urar, očalar
in zlatar

Franjo Bureš

Maribor
Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn.

Priznana najboljša igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Restavracija

Narodni dom

v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujece.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.

Splošno priznana

najboljša postrežba po zmernih cenah
:: edino le pri domačem brivcu ::

S. Ulčar-ju

Koroška cesta 7 poleg Cirilove tiskarne.

Za dijake najugodnejše cene. 233

Cerkveni slikar

Peter Marković

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, božjih grobov, altarnih in handernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovnih barvah; popravilja umetniško stare umetne slike. Sprejema vsa večja dela: slikanje cerkvá v različnih slogih, cele notranje poprave cerkvá (v tem slučaju poskrbi in posreduje vse druge umetnike in rokodelce). Cene po dogovoru in brez vse konkurence.

Neveste ! Zenini : ! Svatje : !

Pri Franc Kartin-a nasledniku

Janko Artman

v Šent Jurju ob Juž. žel.

dobite za

poročne slavnosti

najlepše, novodošlo močno in stanovično blago za moške in ženske obleke, kakor tudi lepe vence, šopke, svilnate robce ter vsakovrstno drugo priznano dobro blago po zelo nizki ceni.

Franc Kartin-a naslednik

Janko Artman

Šent Jur ob Juž. žel.

Velikanska zaloga : manufakturnega, volnenega, suknenega in platnenega blaga. — **Bogata zaloga** najboljšje špecerije in železnine.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno hranilne položnice na razpolago (šek konto 97 078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 $\frac{1}{4}$ %, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5 $\frac{1}{2}$ % in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojejuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presega 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvenzaj praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.